100

Η πανοπλία του θεού

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΑΝΕΛΑΣ ΜΑΣ

ARIS.RE

www.aris.re

Η Πανοπλία του Θεού

Η ιστορία της φανέλας μας

Συγγραφέας: Aris Re

Τίτλος: Η πανοπλία του Θεού, η ιστορία της φανέλας μας

Β Μάρτιος 2015

ISBN: **978-960-93-6664-9**

Ψηφιακή επεξεργασία φανέλων: Aris re

Φωτογραφίες: Αρχείο www.aris.re

Επιμέλεια έκδοσης: Aris Re

Στοιχειοθεσία, σελιδοποίηση: Aris Re

Εξώφυλλο: Aris Re

Κεντρική Διάθεση: μέσω της ιστοσελίδας **www.aris.re**

(Email: **info@aris.re**, κιν.: **693 2523 406, 698 0493756**)

Στην οικογένεια μου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το βιβλίο-λεύκωμα που κρατάτε στα χέρια σας αποτελεί τη συνέχεια του πρώτου μου βιβλίου «100, την καρδιά αν ρωτήσεις ποτέ» που κυκλοφόρησε τον Μάιο του 2014 για να γιορτάσει την εκατονταετηρίδα του ποδοσφαίρου του Άρη Θεσσαλονίκης.

Με τη συλλογή στοιχείων για την αποπεράτωση του πρώτου βιβλίου, βρέθηκα ξαφνικά μέσα σε λίγους μήνες να κατέχω ένα τεράστιο αρχείο από φωτογραφικό υλικό σχετικό με τον Άρη. Τότε αφού πάντρεψα την επιθυμία μου με την δυνατότητα, αποφάσισα να προσφέρω στους φίλους του Άρη, και όχι μόνο, κάτι όμορφο οπτικά αλλά συγχρόνως νοσταλγικό, πάντα σχετικό με την ιστορική επέτειο των 100 χρόνων.

Κάνοντας χρήση της τεχνολογίας και του προγράμματος επεξεργασίας γραφικών photoshop, σε πλήρη συντονισμό με το φωτογραφικό υλικό μου, μπόρεσα να αναπαράγω πιστά, τις φανέλες που φόρεσαν οι παίκτες μας κατά τη διάρκεια των 100 αυτών χρόνων!

Έτσι σας παρουσιάζω με υπερηφάνεια ακόμη ένα βιβλίο για τα 100 χρόνια του Άρη, καθώς η χρονιά της εκατονταετίας δεν έχει ακόμη εκπνεύσει, το οποίο δεν έχει όμοιο του, τουλάχιστον στα ελληνικά ποδοσφαιρικά δεδομένα!

Η δομή του είναι σχετικά απλή, καθώς στις σελίδες του προβάλλονται με χρονολογική σειρά οι αναπαραστάσεις των φανέλων, μία σύντομη περιγραφή τους και μία φωτογραφική τους απεικόνιση. Η ιστορία του Άρη έχει χωριστεί στις συνηθισμένες περιόδους: Προπολεμική περίοδος (1914-1940), μεταπολεμική περίοδος (1945-1959), Α' εθνική (1959-1979) και επαγγελματικό ποδόσφαιρο (1979-2014).

Πέρα από τη συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού από κάθε χρόνο της ιστορίας του Άρη, τον εντοπισμό και τη δημιουργία σε ψηφιακή μορφή κάθε φανέλας που χρησιμοποίησε η ομάδα, αντιμετώπισα μερικές επιπρόσθετες δυσκολίες: στη ψηφιακή αναπαραγωγή, κυρίως στα χρόνια που οι φωτογραφίες ήταν ασπρόμαυρες, δεν ήταν δυνατό να καταστεί σαφές ποια ακριβώς απόχρωση του κίτρινου χαρακτήριζε την κάθε φανέλα! Θεωρώ ωστόσο πως το απλό κίτρινο που τελικά χρησιμοποίησα, αποτελεί μια ρεαλιστική απεικόνιση. Οι παλιότεροι που ίσως ακόμη θυμούνται, μπορεί να βρούνε μικρές διαφορές, ωστόσο δεν πιστεύω πως οι αποχρώσεις μου απέχουν πολύ από τα πραγματικά χρώματα.

Λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που έχει περάσει, δεν κατέστη δυνατόν να μελετήσω παλιές φανέλες από κοντά. Έτσι δεν κάνω καμία αναφορά στα υλικά κατασκευής τους, αλλά ούτε και στους προμηθευτές τους που πριν την επαγγελματική εποχή είναι δύσκολο έως ακατόρθωτο να εντοπιστούν! Από το 1979 και μετά, αναφέρω την εκάστοτε εταιρία αθλητικής ένδυσης που συνεργάζονταν με την ομάδα, αλλά τίποτα παραπάνω καθώς αυτό που με ενδιαφέρει να παρουσιάσω είναι η εμφάνιση.

Μία πλήρη στολή περιλαμβάνει σορτσάκι, κάλτσες, καλαμίδες και παπούτσια, ωστόσο θεωρώ πως η φανέλα είναι το σπουδαιότερο αξεσουάρ του ποδοσφαιριστή και έτσι παραλείπω τα υπόλοιπα. Επίσης δεν αναπαράγω το πίσω μέρος της κάθε φανέλας, αφενός γιατί στις περισσότερες φορές ήταν απλό, ίδιο με το εμπρός, αφετέρου όμως στις περισσότερες φωτογραφίες που διαθέτω στην κατοχή μου δεν διακρίνεται. Αδικημένους αφήνω και τους τερματοφύλακες, αφού η ποικιλία των εμφανίσεων τους, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια θα απαιτούσε τεράστια προσπάθεια και χώρο. Να τονιστεί βέβαια πως μέχρι την δεκαετία του '70 αγωνίζονταν κυρίως με μαύρες εμφανίσεις.

Θέλω να ευχαριστήσω τους παλιούς ποδοσφαιριστές Κεμαλίδη, Ποζάνη, Ψηφίδη, Βένο, Μπιμπισίδη, Μαλλέ για την παροχή του φωτογραφικού τους αρχείου. Επίσης μεγάλη βοήθεια μου προσέφεραν τα βιβλία του Άρη του Κώστα Ίντου και του Άγγελου Καρυπίδη.

Ελπίζω να απολαύσετε και να αγαπήσετε το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας, όσο και το πρώτο μου βιβλίο. Επίσης εύχομαι να μην είναι το τελευταίο, καθώς μόνο με την υποστήριξη σας θα μπορέσω να υλοποιήσω ένα προγραμματισμένο σχέδιο πέντε συνολικά βιβλίων σχετικά με την ιστορία του συλλόγου της καρδιάς μας.

YELLOW POSTER

Αρχές δεκαετίας 70. Η έξοδος της ομάδας (φανέλα 033Γ).

ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΕΠΟΧΗ
1914-1940

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά μιας ομάδας είναι η φανέλα. Η φανέλα και τα χρώματα της είναι τα εξωτερικά χαρακτηριστικά που καθιστούν έναν σύλλογο αναγνωρίσιμο στους φίλους και ταυτόχρονα πηγή φόβητρου αλλά και σεβασμού για τους αντιπάλους.

Στο άρθρο 37 του ιδρυτικού καταστατικού του συλλόγου αναφέρεται μεταξύ άλλων: *«...οι αθληταί εν τοις αγώσιν φέρουσιν στολήν κανονιζόμενην υπό του Διοικητικού Συμβουλίου...»*. Το Διοικητικό Συμβούλιο λοιπόν μεριμνούσε για τον ιματισμό των παικτών! Ποιά ήταν όμως τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου; Μα φυσικά οι ίδιοι οι παίκτες! Δεν υπάρχουν μαρτυρίες, αλλά δεν είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς πως αγοράστηκαν οι πρώτες φανέλες: με έρανο ανάμεσα στους παίκτες, ή ακόμη πιθανότερο, ο καθένας να αγόρασε την δική του. Δεν αποκλείεται φυσικά στην αρχή η ομάδα να αγωνίστηκε σε κάποιες περιπτώσεις χωρίς ομοιόμορφες εμφανίσεις, φορώντας ο καθένας το πουκάμισο ή το φανελάκι του.

Ο Ηρακλής, η μοναδική ελληνική ομάδα στην πόλη μέχρι το 1914, ήταν από καιρό οργανωμένο σωματείο. Ο νεοϊδρυθείς Άρης αποτέλεσε σύντομα αντικείμενο χλευασμού από τα μέλη του *γηραιού*. Το ίδιο το ψευδώνυμο *γηραιός* βγήκε το 1916, παρότι η ομάδα τους είχε μόλις οκτώ χρόνια ζωής, ακριβώς για να τονίσουν την παλαιότητα τους έναντι των νέων τους αντιπάλων. Στην αρχή λοιπόν οι παίκτες του Άρη αποκαλέστηκαν από τους αντιπάλους τους «μονοσάνδαλοι», καθώς υπήρχε η φήμη πως αγωνίζονταν στις προπονήσεις με ένα μόνο ποδοσφαιρικό παπούτσι, για να μην χαλάσουν το άλλο! Ακόμη και να μην είναι αλήθεια αυτό, δείχνει το επίπεδο φτώχειας που υπήρχε στον «*νεογέννητο*» Άρη. Στο τέλος του πρώτου παγκοσμίου πολέμου και με την ανασυγκρότηση του Άρη, η ομάδα παρουσιάζεται με «*ομοιόμορφες φανέλες, υποδήματα και παντελονάκια*», κερδίζοντας τις εντυπώσεις και γίνεται αποδεκτή από τον Ηρακλή (τον οποίο είχε κερδίσει στο πρώτο τους παιχνίδι το 1916) ως ισάξια ομάδα. Νέα μέλη εισρέουν αθρόα στις τάξεις των ποδοσφαιριστών του Άρη. Παρότι υπήρχε μεγάλη επιλεκτικότητα ως προς τα προσόντα και τις ικανότητες των νέων παικτών της ομάδας, μαθαίνουμε από μια πηγή της εποχής πως «*γίνονταν εύκολα δεκτά νέα μέλη που μπορούσαν να αγοράζουν φανέλες και παπούτσια εξ ιδίων*». Είναι γνωστό πως υπήρχε μηνιαία εισφορά από τα μέλη του συλλόγου στο ταμείο. Οπότε πολύ πιθανόν με χρήματα αυτά να αγοράζονταν οι νέες εμφανίσεις, τουλάχιστον από το 1919 και ύστερα.

Κάνοντας μία βουτιά πίσω στον χρόνο, βλέπουμε τις πρώτες μαρτυρίες για το πώς ήταν ο Άρης στις αρχές των ημερών του. Οι πρώτες κιτρινισμένες μαρτυρίες απεικονίζουν τα ιδρυτικά στελέχη του Άρη. Οι παλιότερες φωτογραφίες που κατόρθωσα να εντοπίσω κατά την διάρκεια της «περιπλάνησης» μου στις απαρχές της ομάδας, έχουν ημερομηνίες του 1917, 1918, 1921 και 1923. Στα πρόσωπα των ιδρυτών-παικτών διαφαίνεται καθαρά η υπερηφάνεια που πηγάζει από το γεγονός ότι είναι μέρος μίας δυνατής ομάδας φορώντας μία ομοιόμορφη στολή με τα χρώματα που οι ίδιοι διάλεξαν, έχοντας κατά νου τα επίσημα χρώματα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Δεν μπορούσαν να γνωρίζουν βέβαια πως η εξύψωση της ομάδας της παρέας τους σε επίπεδο σωματείου που πραγματοποίησαν εκείνη την ημέρα, την 25η Μαρτίου 1914, δημιούργησε ένα αθλητικό κίνημα που

επρόκειτο να συνταράξει και να επηρεάσει τα αθλητικά δρώμενα της πόλης και της χώρας για τα επόμενα εκατό χρόνια!

Η γειτονιά-παρέα λοιπόν γίνεται επίσημη ομάδα και πρέπει να ξεχωρίζει από τους αντιπάλους της. Μία από τις πρώτες φροντίδες είναι η προμήθεια στολής. Τα χρώματα έχουν ήδη αποφασιστεί. Καταλυτικό ρόλο στην επιλογή της φανέλας που φοράνε οι πρώτες ομάδες του Άρη παίζει η παρουσία συμμαχικών και κυρίως βρετανικών στρατευμάτων στην Θεσσαλονίκη κατά την διάρκεια του πρώτου παγκοσμίου πολέμου. Η ομάδα μας παίζει εναντίον ομάδων απαρτισμένων από ξένους και οι παίκτες μας συναναστρέφονται με αυτούς τους στρατιωτικούς που προέρχονται από προηγμένες ποδοσφαιρικά χώρες. Συγκεκριμένα στην Γηραιά Αλβιόνα, οι ποδοσφαιρικές διοργανώσεις μετράνε ήδη περίπου πενήντα χρόνια ζωής. Πολυάριθμοι δημοφιλείς σύλλογοι συναγωνίζονται κάθε χρόνο για τους θεσμούς του πρωταθλήματος και του κυπέλλου, ενώ οι αγώνες είναι πόλοι έλξης για χιλιάδες οπαδούς. Πολύχρωμες στολές χαρακτηρίζουν την κάθε ομάδα, που επιλέγει τα χρώματα και το σχέδιο της φανέλας της με σκοπό να καθιερώσει την αναγνωρισιμότητα της στα μάτια και τις συνειδήσεις του κάθε φίλου ή αντιπάλου της. Έτσι χρησιμοποιούνται ρίγες κάθετες, οριζόντιες ή διαγώνιες, καπέλα(!), μακριά ή κοντά παντελόνια, και άλλες επινοήσεις που χαράσσουν τα όρια ανάμεσα στα αντίπαλα σωματεία.

Αυτό το ενδυματολογικό πανδαιμόνιο πρέπει να ήταν χαραγμένο στην ποδοσφαιρική συνείδηση των Βρετανών στρατιωτικών που επηρέασαν τους ιδρυτές της ομάδας μας! Οι στολές που βλέπουμε να φοράνε οι παίκτες του Άρη στις φωτογραφίες του 1917-18 απηχούν κατά μεγάλο βαθμό την ενδυμασία βρετανικών ομάδων: η φανέλα είναι μοιρασμένη σε τεταρτημόρια με εναλλαγή των δύο χρωμάτων της ομάδας. Αυτός ο τύπος φανέλας συναντάται πολύ συχνά στον Βρετανικό χώρο, κυρίως στα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Ομάδες όπως η Σαουθάμπτον, η Νιουκάστλ, η Έξετερ, η Έβερτον, η Κάρντιφ, η Ντάρλιγκτον, η Άστον Βίλα και αρκετές άλλες, γράφουν ιστορία παίζοντας επί μακράς σειράς ετών με αυτή την ίδια ενδυματολογική επιλογή. Άλλα χαρακτηριστικά της φανέλας είναι ο «λαιμός» τύπου «πόλο», με γιακαδάκι μαύρο στα αριστερά, κίτρινο στα δεξιά και η παρουσία κουμπιών. Στα μανίκια παρουσιάζεται ο ίδιος διαχωρισμός σε τεταρτημόρια και η ίδια εναλλαγή του κίτρινου-μαύρου. Αριθμοί στην πλάτη δεν υπάρχουν φυσικά, αφού επινοήθηκαν πολλά χρόνια αργότερα, ενώ στην «κίτρινη» μεριά της καρδιάς υπάρχει μαύρη τσέπη. Τα σορτς είναι ουσιαστικά παντελόνια που φτάνουν ως το γόνατο και είναι ανοιχτόχρωμα, προφανώς κίτρινα ή μπεζ. Απαραίτητο αξεσουάρ τους η ζώνη! Οι κάλτσες μακριές, ανοιχτόχρωμες, σηκωμένες μέχρι ψηλά, με σκοπό να προστατεύουν όσο γίνεται τα πόδια από τις σκληροτράχηλες επιφάνειες των πρώτων σκληρών γηπέδων. Βασικό αξεσουάρ του τερματοφύλακα δεν είναι τα γάντια, που θα αργήσουν να αποτελέσουν μέρος της σχετικής ενδυματολογίας, αλλά το καπέλο-τραγιάσκα για την προστασία από τον ήλιο. Τα πρώτα χρόνια της ύπαρξής του, ο Άρης φαίνεται, βάσει των φωτογραφιών που διαθέτουμε, να παίζει αποκλειστικά με αυτές τις φανέλες.

Οι φωτογραφίες του 1921-23 παρουσιάζουν μία καινούργια εκδοχή αυτής της στολής, καθώς οι φανέλες είναι πάλι χωρισμένες σε τεταρτημόρια, αλλά με διαφορετική διαδοχή των χρωμάτων. Το τεταρτημόριο στην πλευρά της καρδιάς είναι πλέον μαύρο και η τσέπη κίτρινη! Το 1923 βλέπουμε κεντημένο σε αυτή την τσέπη το μονόγραμμα της ομάδας, ένα καλλιγραφικό «Α». Σε μία φωτογραφία του 1921 βλέπουμε τους μισούς παίκτες να φοράνε τον παλιό τύπο φανέλας και τους

άλλους μισούς τον καινούργιο. Κάπου εκεί πρέπει χρονικά να έγινε η μετάβαση στις νέες στολές!

Το 1924 ο Άρης παίζει στο Μοναστήρι της Γιουγκοσλαβίας εναντίον της τοπικής Πελιστέρ. Στην φωτογραφία που διασώζεται, οι παίκτες μας φορούνε λευκές φανέλες με ένα «Ελ» στο αριστερό στήθος. Είναι η πρώτη φορά που ελληνική ομάδα παίζει εκτός της χώρας μας και φαίνεται πως οι υπεύθυνοι μας το «γιόρτασαν» αναλόγως!

Το καλοκαίρι του 1925 μία περίεργη έως αστεία ιστορία αναταράσσει τα ήρεμα νερά της καθημερινότητας στην πόλη, καθώς φεύγουν πέντε μέλη της ομάδας του Άρη για να πάνε στην ομάδα των Κωνσταντινουπολιτών της Θεσσαλονίκης που εκείνο τον καιρό είχε το όνομα ΑΕΚ. Ο Αρμάς και ο Σκέμπρης, πρώην παίκτες του Άρη, παίρνουν μαζί τους και αθλητικό υλικό, κυρίως φανέλες σορτσάκια και παπούτσια! Άλλωστε η ΑΕΚ διεκδικούσε κι αυτή τα κιτρινόμαυρα χρώματα, οπότε οι φανέλες του Άρη τους βόλευαν! Τελικά ο Άρης αντιδράει και κατόπιν απειλών μηνύσεων από τον αρχηγό του Νακόπουλο, ο αρχηγός της ΑΕΚ και πρώην παίκτης του Άρη, Βεντουρέλλης, συνιστά ψυχραιμία και επιστρέφει το κλεμμένο υλικό. Ο Νακόπουλος αναφέρει σε επιστολή του πως η κατάσταση του ταμείου του Άρη ήταν τόσο αδύναμη, «*ως αγελάδος του Φαραώ*», ενώ σε αγώνα που έπαιξαν οι κίτρινοι με τον Ηρακλή, αναγκάστηκαν να δανειστούν από τους αντιπάλους τους τρία σορτσάκια ώστε να μπορέσουν να εξοπλίσουν πλήρως την ενδεκάδα τους!

Με την πάροδο των χρόνων τα οικονομικά προβλήματα, τουλάχιστον ως προς τον ιματισμό, λύνονται. Στην έναρξη του πρωταθλήματος Θεσσαλονίκης, το 1927, οι τέσσερις ομάδες του Άρη φωτογραφίζονται μαζί, με εντυπωσιακή ομοιομορφία των εμφανίσεων και των σαράντα τεσσάρων ποδοσφαιριστών όλων των ηλικιών.

Ο Άρης διανύει το υπόλοιπο της προπολεμικής περιόδου φορώντας πληθώρα στολών, σύμφωνα με τις προσταγές της αθλητικής μόδας. Συχνά στο στήθος μπαίνει σαν κέντημα το μονόγραμμα, ή το εραλδικό σύμβολο της ομάδας. Κάθετες ή οριζόντιες ρίγες, γιακάδες και δέσιμο με κορδόνι χαρακτηρίζουν την ομάδα και μένουν στην ιστορία χάρη στις πολλές φωτογραφίες που απεικονίζουν τους θριάμβους και τους τίτλους της εποχής...

1924, Πελιστέρ Μοναστηρίου – Άρης, στην πρώτη παρουσία ελληνικής ομάδος εκτός χώρας.

1914 Η ίδρυση του συλλόγου.

Άρθρο 37 του καταστατικού της ομάδας: *"...Οι αθληταί εν τοις αγώσι φέρουσιν στολήν κανονιζόμενην υπό του Διοικητικού Συμβουλίου..."*

001

Η πρώτη γνωστή φανέλα του Άρη.

Χωρισμένη σε τεταρτημόρια, με διαδοχική παρουσία των δύο χρωμάτων, μαύρου και κίτρινου. Το ίδιο και στα μανίκια, ενώ ο γιακάς ήταν δίχρωμος και κούμπωνε με τρία κουμπιά. Στο αριστερό στήθος υπήρχε μαύρη τσέπη.

1917 Η πρώτη απεικόνιση της ομάδας εναντίον Ιταλών (στρατιωτικών).

Μία σύνθεση του 1918.

002

Ίδιος τύπος με την πρώτη φανέλα, αλλά με αντιστροφή των χρωμάτων της.

Κεντημένο το μονόγραμμα του συλλόγου στην τσέπη στο στήθος.

003

Συναντιέται σε φωτογραφίες της περιόδου 1923-1924. Τα κουμπιά στο στήθος ήταν συνήθως ξεκούμπωτα. Ο γιακάς κίτρινος.

004

Δεύτερη εκδοχή της ίδιας φανέλας, με το κίτρινο τμήμα πιο χαμηλά, ενώ ο γιακάς είναι μαύρος. Φορέθηκε περίπου την ίδια περίοδο.

Η πρώτη ριγέ φανέλα με μαύρο γιακά και κορδόνι. Με εννέα κάθετες ρίγες.

1925
Ο Αγγελάκης και ο Γιακουμής.

Η κλασικότερη φανέλα της προπολεμικής περιόδου.

Συναντιέται από το 1925 μέχρι και το 1932, με μικρές διαφορές στις αποχρώσεις του κιτρίνου. Την φόρεσαν όλες οι ομάδες υποδομής του Άρη. Η φανέλα αυτή συνδέθηκε με την κατάκτηση των πρώτων δύο Πανελληνίων πρωταθλημάτων.

Οι τέσσερις ομάδες του Άρη το 1927-28. Όλοι φοράνε τον ίδιο τύπο φανέλας με ελαφριές αποκλίσεις στην απόχρωση.

1926

Δεύτερη ριγέ φανέλα
με επτά κάθετες ρίγες,
δίχρωμο γιακά
και κορδονάκι.

006

1926
Άρης-Σπορτ Κλουμπ.

1925-1932

1925-1927

1928

Τα σήματα που στόλιζαν το αριστερό μέρος του στήθους, μέχρι το 1928.

Πολλές φορές τα κορδόνια αφαιρούνταν από τους ποδοσφαιριστές ή κόβονταν από την χρήση.

1932 Πρωταθλητές Ελλάδος.

1928 Πρωταθλητές Ελλάδος.

Με πολλές οριζόντιες ρίγες και κουμπιά. Γιακάς μαύρος.

1931 Βικελίδης Κώστας.

Η εντυπωσιακή μπλούζα του τερματοφύλακα.

1931 Ο Κουμπλής εν δράσει.

Με επτά κάθετες ρίγες, δίχρωμο γιακά και κορδόνι. Φορέθηκε και από την δεύτερη ομάδα.

1928 Πρώτη και δεύτερη ομάδα με τα κύπελλα τους.

Κλεανθίκος, Κώστας και Νικηφόρος.
Οι τρεις Βικελίδηδες στο γήπεδο (1931).

Ψιλές οριζόντιες ρίγες, με απλό V στον λαιμό. Φορέθηκε λίγο.

012

Η φανέλα που συνδέθηκε με την κατάκτηση του τίτλου το 1932. Σκέτη κίτρινη με φαρδιά μαύρη λαιμουδιά.

1932 Οι πρωταθλητές της χώρας σε παράταξη.

Η ριγέ με τις επτά ρίγες γίνεται πιά κλασική. Δίχρωμο γιακαδάκι και κορδόνι στον λαιμό.

013

Άνοιξη 1937. Σε τουρνουά στην Παλαιστίνη.

Σκέτη κίτρινη φανέλα με μαύρη λαιμουδιά. Κεντημένο στο στήθος αριστερά το μονόγραμμα της ομάδας σε ρομβικό πλαίσιο.

Σύνθεση του 1938.

Οριζόντιες λεπτές ρίγες (16) με δίχρωμη λαιμουδιά. Φορέθηκε και από την δεύτερη ομάδα στα τέλη της δεκαετίας του '30.

1939 Σε φιλικό στον Βόλο.

Κίτρινη φανέλα με μαύρη λαιμουδιά. Τα μανίκια είναι καταμαύρα. Ήταν σε χρήση ήδη από το 1937. Φορέθηκε στον άτυχο τελικό του 1940, αλλά και στο καλοκαιρινό τουρνουά για τη φανέλα του στρατιώτη.

Τελικός κυπέλλου εναντίον του ΠΑΟ, 1940.

Σε αγώνες εναντίον ομάδων με ίδια χρώματα, ο Άρης χρησιμοποιούσε ενίοτε ολόμαυρες φανέλες, όπως π.χ. στους ημιτελικούς κυπέλλου 1940 κατά της ΑΕΚ.

Η τελευταία φανέλα της προπολεμικής περιόδου. Απλή κίτρινη με μαύρη λαιμουδιά σε σχήμα V, χρησιμοποιήθηκε για τελευταία φορά την 27η Οκτωβρίου 1940. Φορέθηκε φυσικά και κατά τη διάρκεια της κατοχής, αλλά και το 1945.

27 Οκτωβρίου 1940: Άρης - ΜΕΝΤ 4-0.

Μάιος 1925. Οι Σκέμπερης, Αρμάς και Κώστας Βικελίδης ποζάρουν με την φανέλα 003. Λίγους μήνες μετά οι πρώτοι δύο θα φύγουν παίρνοντας μέρος του εξοπλισμού της ομαδας.

1927. Οι Ζαρές, Κωνσταντινίδης και Γιακουμής με την πιο κλασική προπολεμική φανέλα (007)

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΕΠΟΧΗ
1945-1959

Τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια χαρακτηρίζονται από τη μεγάλη φτώχεια της ελληνικής κοινωνίας που φυσικά αντικατοπτρίζεται και στα αθλητικά σωματεία.

Τα πρώτα πέντε χρόνια μετά την απελευθέρωση της χώρας, ο Άρης αγωνίζεται με απλές κίτρινες φανέλες, χωρίς ιδιαίτερα σχέδια.

Στις 2 Νοεμβρίου 1947 στο ματς για το πρωτάθλημα Θεσσαλονίκης εναντίον του Ηρακλή, οι παίκτες του Άρη μπαίνουν στον αγωνιστικό χώρο πριν σφυρίξει ο διαιτητής και κατευθύνονται στην κερκίδα όπου χειροκροτούν και χειροκροτούνται από το πλήθος. Είναι η πρώτη επίσημη παρουσίαση των νέων φανέλων, που είναι σχεδόν ίδια με τις παλιές: κίτρινη με μαύρο λαιμό!

Από το 1949-50 και μετά, κάνουν την εμφάνιση διάφορα άλλα σχέδια, κυρίως κάθετες, αλλά και οριζόντιες ρίγες, ενώ εντυπωσιάζει με την πρωτοτυπία η φανέλα με τους ρόμβους με την οποία ο Άρης κέρδισε το πρωτάθλημα της πόλης το 1953.

Μία σημαντική καινοτομία σχετική με τις φανέλες παρουσιάζεται κατά τη σεζόν 1957-58, όταν εφαρμόζεται και στην Ελλάδα η αρίθμηση στο πίσω μέρος της φανέλας. Μέχρι τότε οι παίκτες δεν είχαν στην πλάτη τίποτα, ενώ τώρα η αρίθμηση από το 1 έως το 11 σηματοδοτεί τις θέσεις του καθενός μέσα στο γήπεδο. Δημοσίευμα της εποχής αναφέρεται, με λίγη διασκεδαστική αφέλεια, σε αυτή την καινοτομία: *«Αυτό γίνεται δια να αυξηθεί το ενδιαφέρον του φιλάθλου κοινού και δια να διευκολυνθεί ο προσδιορισμός του αγωνιζομένου... ενώ θα έχη να κερδίσει και η ποιότης της αγωνιστικής, διότι ο παρεκτρεπόμενος παίκτης θα γίνεται αμέσως αντιληπτός από τον διαιτητή, από τους επόπτες και από τους θεατές και δι' αυτό ο φόβος της αποκαλύψεως του θα τον συγκρατεί από το να παρεκτρέπεται!... Άλλωστε αφού το μέτρο έχει εφαρμοστεί σε όλη την προοδευμένη ποδοσφαιρικά Ευρώπη, πρέπει να υιοθετηθεί και από την Ελλάδα για να μην μείνει πίσω το ελληνικό ποδόσφαιρο.... Οι αριθμοί πρέπει να κουμπώνουν και όχι να ράβωνται (!) δια να αφαιρούνται μετά τον αγώνα, δεδομένου πως οι φανέλες θα πλυθούν!...Το κούμπωμα πρέπει να γίνεται με κουμπωτές σούστες ώστε να μην είναι επικίνδυνον δια τον αγωνιζόμενον ή δια τον αντίπαλον του!»*

Έτσι, στο 2-3-5, το αγαπημένο σύστημα της εποχής, το 1 θα είναι από εδώ κι εξής το νούμερο του τερματοφύλακα, το 2 και το 3 των αμυντικών, το 4, το 5 και το 6 των μέσων, και το 7, το 8, το 9, το 10 και το 11 των επιθετικών, από δεξιά προς αριστερά.

1944-46

1949

019

Η πιο χαρακτηριστική φανέλα αυτής της περιόδου. Απλή, με μαύρη λαιμουδιά, φορέθηκε κατά την κατοχή και τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια.

1945-46

020

Η φανέλα με την οποία ο Άρης κέρδισε το τρίτο του πρωτάθλημα την περίοδο 1945-1946.

021

Με μαύρο γιακά και χαρακτηριστική περίεργη λαιμουδιά και κορδόνι. Φορέθηκε από το 1946 μέχρι το 1949 με το χρώμα της λαιμουδιάς πιο σκούρο από το 1947 και μετά.

Σύνθεση του 1948.

022

1946-50

Ακόμη μια κλασική φανέλα. Μαύρος γιακάς, λαιμουδιά σε V. Το 1946-47 το V ήταν κίτρινο, ενώ μετά μαύρο. Φορέθηκε και αργότερα (1954-56, 1958-59).

Η έναρξη του πρωταθλήματος 1946-47.

023

1949-50

Με μαύρο γιακά και μία μαύρη οριζόντια λωρίδα ακριβώς πάνω στο στήθος.

1949 εναντίον του Ολυμπιακού.

1948-50

024

Μαύρος γιακάς και V ανοιχτό.

Σύνθεση του 1948.

1951-52

025

Μαύρος γιακάς και κάθετες ρίγες (τέσσερις στο σώμα, δύο στα μανίκια).

1952 εναντίον της Δόξας στην Δράμα (κάτω σειρά).

1952-54

026

Μαύρος γιακάς και οι κάθετες ρίγες σε αντίθετη διάταξη από αυτή της περασμένης χρονιάς. Χωρίς ρίγες στα μανίκια.

Έναρξη πρωταθλήματος 1952-53.

1952-53

Αξιοπερίεργη φανέλα, με ζευγάρια ρόμβων στο σώμα και στα μανίκια. Η λαιμουδιά είναι μαύρη.

1953, οι πρωταθλητές Θεσσαλονίκης ποζάρουν.

1954-55

Με πέντε μαύρες οριζόντιες ρίγες..Το V του λαιμού επάνω μαύρο και κάτω κίτρινο

Σύνθεση του 1955.

1955-59

Ο ίδιος τύπος του 1946. Η πιο κλασσική φανέλα της πρώιμης μεταπολεμικής εποχής. Μαύρος γιακάς και μαύρο ή κίτρινο V στον λαιμό.

1955, στο πρωτάθλημα Θεσσαλονίκης.

1955-56

Παρόμοια φανέλα με την παραπάνω. Η διαφορά είναι στο V που αποτελείται από μία χοντρή κίτρινη ραφή. Χρησιμοποιήθηκε από τα μέσα του 1955-56 και μετά.

1956 στη Λεωφόρο εναντίον του Παναθηναϊκού.

1955-57

Μαύρος γιακάς, μία κεντρική μαύρη ρίγα και δύο στα πλάγια.

Σύνθεση του 1957.

1957-58

Κατάμαυρη φανέλα, με κίτρινο γιακά και κίτρινες καταλήξεις των μανικιών.

Σύνθεση το φθινόπωρο του 1957.

Από τις πιο ωραίες φανέλες της μεταπολεμικής περιόδου. Με μαύρο γιακά και τρεις οριζόντιες μαύρες ρίγες. Η μεσαία ρίγα ελαφρά πιο χοντρή από τις άλλες.

Εναντίον του ΠΑΟΚ το 1958.

1957

Κατακίτρινη φανέλα, χωρίς ίχνος μαύρου χρώματος.

Σύνθεση το 1957.

1956-59

034

Σκέτη κίτρινη φανέλα, με κυκλική λαιμουδιά σε μαύρο χρώμα. Σε χρήση για τέσσερα χρόνια. Από το 1956 έως το 1958 αριστερά στο στήθος υπήρχε το σήμα της ομάδας, την επόμενη χρονιά όχι.

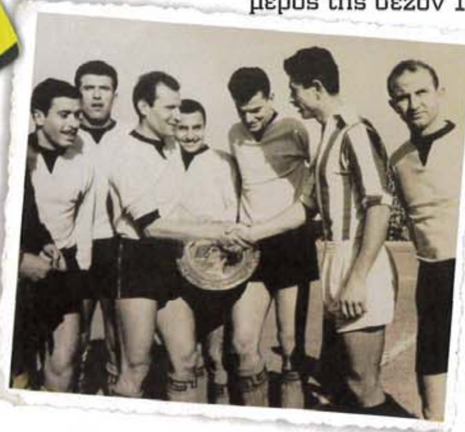
Ποζάνης και Καλλιοτζής.

1956-57

035

Παρόμοια με την παραπάνω, αλλά με ένα μαύρο τριγωνάκι στο κάτω μέρος του λαιμού, εμπρός αλλά και από πίσω. Φορέθηκε στο δεύτερο μέρος της σεζόν 1956-57.

Παίκτες του Άρη εναντίον του ΟΣΦΠ.

036

Η τελευταία φανέλα πριν τη θέσπιση της Α' εθνικής. Μαύρος γιακάς, κίτρινο V και μαύρα μανίκια. Χρησιμοποιήθηκε και τα αμέσως επόμενα χρόνια.

Οι τελευταίοι πρωταθλητές της Θεσσαλονίκης, 1959.

Σύνθεση το 1959.

1948, η επιθετική πεντάδα της ομάδας (Κοΐδης, Καζαντζής, Γρηγοριάδης, Λιακόπουλος και Χαλυβόπουλος). Φανέλα 020.

1957, Φιλικό με τη Βοϊβοντίνα. Φανέλα 032.

Ρώτησα πριν λίγο καιρό τον Βασίλη Ψηφίδη, ποδοσφαιριστή του Άρη κατά το μεγαλύτερο μέρος της δεκαετίας του '60, αν έχει στην κατοχή του κάποια φανέλα εκείνης της εποχής. *«Είσαι τρελός;»* μου απάντησε. *«Δεν υπήρχε περίπτωση κάποιος να πάρει κάποια φανέλα στο σπίτι του, για τον απλούστατο λόγο πως δεν περίσσευε!».* Τα αδύναμα οικονομικά του συλλόγου λοιπόν, «συνοδεύουν» την ομάδα και κατά τη δεκαετία του '60. Ο Άρης έχει, σύμφωνα πάλι με τον Ψηφίδη, δύο στολές: μία με κοντά μανίκια και μία με μακριά. Και μια γαλάζια ή μπλε για τα εντός έδρας ματς εναντίον ομάδων με ίδια χρώματα, κυρίως την ΑΕΚ, αλλά και τον Φωστήρα, την Καστοριά και μερικές ακόμη. Ο ίδιος βετεράνος μου είπε επίσης πως οι φροντιστές της ομάδας, Θόδωρος και έπειτα Τριαντάφυλλος, τους έκαναν παράπονα όταν καμιά φορά τύχαινε και τραυματίζονταν λερώνοντας τη φανέλα με αίμα, αφού δεν έβγαινε με τίποτα στο πλύσιμο!

Το Πάσχα του 1965 όταν η ομάδα καλείται να συμμετάσχει στο Πασχαλινό Τουρνουά της Νέας Υόρκης, η αποστολή, πέρα από τα ολοκαίνουργια κουστούμια που φοράει στις διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις στις οποίες παρίσταται, αγωνίζεται στους αγώνες του τουρνουά με μαύρες στολές «του κουτιού», με ραμμένο το σήμα της ομάδας στο στήθος.

Από τα τέλη του '60 και κατά τη δεκαετία του 70 οι ομάδες χρησιμοποιούν κάθε χρονιά περισσότερες φανέλες από τις ...καθιερωμένες δύο (κοντά και μακριά μανίκια) των περασμένων ετών! Στο παιχνίδι μπαίνουν και εταιρίες αθλητικής ένδυσης, με την adidas να έχει την μερίδα του λέοντος, ιδιαίτερα μετά το 1975. Οι καιροί περάσανε και η ομάδα πορεύεται μέσω του ημιεπαγγελματισμού προς τον επαγγελματισμό.

Μία από τις πιο εμβληματικές φωτογραφίες της ιστορίας του συλλόγου, είναι η φωτογραφία του Αλεξιάδη στον αγώνα πρωταθλήματος εναντίον του Πανσερραϊκού στις Σέρρες, στις 15 Νοεμβρίου 1970. Ο Αλέκος επιχειρεί «μπάσιμο» στην αντίπαλη περιοχή και αντιμετωπίζεται σκληρά από τους αντιπάλους. Η φανέλα του σκίζεται, αλλά αυτός εξακολουθεί να τρέχει, μέχρι που στο τέλος ανατρέπεται από τον αντίπαλο του, αλλά πέναλτι τελικά δεν κερδίζει! Αυτό που κερδίσαμε εμείς είναι τη φωτογραφική απεικόνιση του Αλέκαρου σε όλη την έκταση του πάθους του. Τη φανέλα αυτή, όπως μου εξομολογήθηκε ο ίδιος, την είχε κρατήσει στην ντουλάπα του ως ενθύμιο, αλλά τελικά τη χάρισε σε κάποιον θαυμαστή του!

Από τις αρχές του '70 και μετά, καθιερώνεται η επίσημη φωτογράφιση, μια «αναμνηστική» φωτογραφία με όλο το δυναμικό της ομάδας, αρχικά σε γεμάτο γήπεδο, πριν από κάποιο ματς, αλλά αργότερα κατά τη διάρκεια κάποιας προπόνησης, μπροστά από την κερκίδα των επισήμων, κάτω από το νεόδμητο σκέπαστρο. Η συνήθεια αυτή κρατάει μέχρι και σήμερα. Στις φωτογραφίσεις αυτές συνηθίζεται να φοριούνται οι νέες φανέλες της επερχόμενης σεζόν, είναι δηλαδή ένας τρόπος παρουσίασης στον κόσμο των νέων στολών, αφού οι φωτογραφίες αυτές χρησιμοποιούνται ευρύτερα στα ΜΜΕ και στα ημερολόγια της εποχής.

Κάποιες από αυτές τις στολές καταξιώθηκαν στη συνείδηση του κόσμου, άρρηκτα συνδεμένες με μεγάλες στιγμές του Άρη. Η φανέλα του τελικού του 1970 μέσα στην απλότητα της, αποτελεί σύμβολο της μεγάλης επιτυχίας της θρυλικής εκείνης ομάδας. Άλλη μία μεγάλη ομάδα, αλλά ταυτόχρονα άτυχη, είναι αυτή της τριετίας 1977-1980. Σύμβολο της η ριγέ κιτρινόμαυρη φανέλα του έπους της Περούτζια, μπλούζα που μέχρι και σήμερα φέρνει ρίγη συγκίνησης στους οπαδούς που είναι πάνω από σαράντα ετών.

1959-1961

Χατζηκώστας - Καλλιοτζής.

1959-1960

1960-1964

1963 Σύνθεση.

Η κλασικότερη φανέλα της μεταπολεμικής εποχής, με μαύρο γιακά και τελείωμα μανικιών. Χρησιμοποιήθηκε από το 1946 μέχρι το 1966, ενώ παραλλαγή της ήταν η φανέλα του 1959-1968 με κίτρινο γιακά. Από το 1960 μέχρι το 1964 χρησιμοποιήθηκε και μία τρίτη εκδοχή, με άνοιγμα στο V που θύμιζε πουκάμισο (κάτω αριστερά).

1959-1960

Μαύρος γιακάς και δύο μαύρες κάθετες ρίγες. Δεν φορέθηκε πολύ.

Σύνθεση του 1959.

1960-1961

Παύλος Πασχαλίδης.

Απλή κλασική φανέλα με στρόγγυλη μαύρη λαιμουδιά. Υπάρχουν κάποιες φωτογραφίες με μία παρόμοια φανέλα με ένα άνοιγμα στο μπροστά μέρος του λαιμού. Φορέθηκε και τα επόμενα χρόνια.

Κατά τις σεζόν 1961-62 και 1962-63 δεν χρησιμοποιήθηκαν νέοι τύποι φανέλας. Έτσι βλέπουμε τους ήδη γνωστούς τύπους:

1961-1963

Τύπος φανέλας με πολλές, περίπου 20, κάθετες ψιλές μαύρες ρίγες και γιακά. Χρησιμοποιήθηκε σε λίγα παιχνίδια της πρώτης ομάδας. Φορέθηκε και από την τρομερή εφηβική ομάδα της διετίας.

1961-62, μετά από κάποια προπόνηση.

Θυμίζει λίγο ...Άγιαξ! Κίτρινος γιακάς και μεγάλη κατακόρυφη μαύρη ρίγα στο μέσο της φανέλας. Στο πίσω μέρος της ήταν αντίστροφα μαύρη με κίτρινη ρίγα στο μέσο. Φορέθηκε το 1963-64 και λίγο το 1964-65.

Ο Αιθίοπας Γιλμά Καταμά, ο πρώτος έγχρωμος ποδοσφαιριστής στην Ελλάδα.

Μαύρη φανέλα, με κίτρινο γιακά και το σήμα στο αριστερό στήθος. Το Πάσχα του 1965, φορέθηκε στο τουρνουά της Νέας Υόρκης. Φορέθηκε πολύ λίγο στο υπόλοιπο της σεζόν.

1965, εναντίον της Φιορεντίνα στη Νέα Υόρκη.

Κατά τη σεζόν 1965-66 χρησιμοποιήθηκε και πάλι ο τύπος με τον μαύρο ή κίτρινο γιακά. Ο κίτρινος γιακάς χρησιμοποιήθηκε αρκετά και κατά την επόμενη σεζόν, 1966-67. Εναντίον αντιπάλων με ίδια χρώματα, ο Άρης έπαιζε κυρίως με γαλάζια φανέλα.

1965-1966

1965-1967

1965-1967

1965-1967

Ακόμη μία κλασική φανέλα, φορέθηκε ήδη προπολεμικά, αλλά κυρίως τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια. Επιστρέφει στα μέσα της δεκαετίας του '60. Κίτρινη με μαύρη λαιμουδιά και καταλήξεις μανικιών.

1966, έναντίον της Γιουβέντους για το κύπελλο εκθέσεων.

1966-1967

Φορέθηκε μόνο κατά το 1966-67. Κίτρινος γιακάς και δύο μεγάλες κάθετες ρίγες, ενώ έχει δίχρωμα μανίκια.

1966, σύνθεση.

1966-1969

Με απλό στρόγγυλο λαιμό και δύο κάθετες μαύρες ρίγες. Ο τύπος αυτός χρησιμοποιήθηκε μέχρι το 1969 σαν δεύτερη ή τρίτη φανέλα της ομάδας.

1967, ο Αλεξιάδης σκοράρει επί του ΠΑΟ.

Κατά τη σεζόν αυτή δεν υπήρξαν νέοι τύποι φανελών. Βασική ήταν η κίτρινη με τον στρόγγυλο μαύρο λαιμό, τύπο που είχαμε δει και παλιότερα.

1967, η έξοδος της ομάδας στον αγωνιστικό χώρο τη δεύτερη αγωνιστική εναντίον του ΠΑΟ.

Οι τρεις αυτοί τύποι χρησιμοποιήθηκαν εξίσου κατά τη σεζόν αυτή. Αυτή με τις ρίγες φορέθηκε και το 1968-69.

1967-1968

1967-1969

1967-1968

1968-1970

Η βασική φανέλα της σεζόν. Κίτρινη, με ίδιου χρώματος V. Χρησιμοποιήθηκε μέχρι το 1970.

1968-1976

Ίδιο χρώμα και ποιότητα με την αριστερά. Χρησιμοποιήθηκε προς το τέλος της σεζόν, αλλά και αρκετά συχνά στα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '70.

1968-1969

Με δίχρωμο κυκλικό λαιμό και τέσσερις κάθετες μαύρες ρίγες. Τα μανίκια έχουν και αυτά ρίγες. Φορέθηκε σε λίγα μόνο παιχνίδια.

1969, πανηγυρισμοί.

Με κυκλικό δίχρωμο λαιμό, η φανέλα αυτή πρωτοφορέθηκε το 1968-69, αλλά χρησιμοποιήθηκε κυρίως το 1969-70.

Λουκανίδης

Κεραμιδάς

Φορέθηκε για πρώτη φορά το 1968-69. Την επόμενη σεζόν χρησιμοποιήθηκε κυρίως προς το τέλος και σχετίστηκε άμεσα με την κατάκτηση του κυπέλλου, τον Ιούνιο του 1970.

Φορέθηκε περιστασιακά το 1969-70. Δίχρωμος λαιμός και μανίκια. Τέσσερις κάθετες μαύρες ρίγες.

Σύνθεση του 1970.

1969-1970

1969-1970

Σύνθεση του 1969-70.

1970-1971

1970-1972

1970-1971

Βασική φανέλα της χρονιάς 1970-71 ήταν αυτή του τελικού, με το μαύρο V. Η κατακίτρινη με τον στρόγγυλο λαιμό ήταν η βασική φανέλα το 1971-72. Η τρίτη φανέλα φορέθηκε λίγο το 1971 και αργότερα το 1976.

1970-1975

Η δεύτερη φανέλα του 1970-71. Όλη κίτρινη με εντυπωσιακό λαιμό και άκρα μανικιών, όπου εναλλάσσονταν τρεις μαύρες και δύο κίτρινες ρίγες. Έμεινε σε χρήση μέχρι το 1975-76.

Επάνω: Σύνθεση του 1970-71.
Κάτω: Ντέρμπυ Άρη-ΠΑΟΚ.

1971-1974

1971-1974

1972-1973

Η φανέλα με τον κυκλικό κίτρινο λαιμό υπήρξε η κύρια φανέλα της ομάδας το 1971-72 και το 1973-74. Αυτή με τον δίχρωμο λαιμό χρησιμοποιήθηκε ανελλιπώς μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '70. Η κόκκινη φορέθηκε στα εντός έδρας, εναντίον αντιπάλων με τα ίδια χρώματα.

Στρόγγυλος λαιμός με δύο μαύρες και μία κίτρινη ρίγα, το ίδιο και στα άκρα των μανικιών. Χρησιμοποιήθηκε από το 1970-71, ενώ ήταν η βασική φανέλα την επόμενη χρονιά, 71-72.

Το ρόστερ το 1971-72.

1974-1976

14 λεπτές κάθετες ρίγες στο σώμα και στα μανίκια. Με κίτρινο λαιμό. Η πρώτη φανέλα του 1974-75, φορέθηκε αρκετά και την επόμενη χρονιά.

Αλεξιάδης και Σπυρίδων.

Ο Φοιρός εναντίον του ΠΑΟΚ.

1974-1975

Χρησιμοποιήθηκε αρκετά το 1974-75. Ρίγες κάθετες στα μανίκια και στα άκρα της φανέλας, ενώ στο κέντρο οι ρίγες διακόπτονταν από μία φαρδιά κίτρινη λωρίδα, όπου δέσποζε το νέο σήμα του συλλόγου. Ο λαιμός κυκλικός και μαύρος. Φορέθηκε ξανά στο βαλκανικό κύπελλο το 1977-78.

1975, Ηρακλής-Άρης στο Καυτανζόγλειο.

1975-1976

1974-1976

1974-1975

Αυτή με τον κυκλικό λαιμό υπήρξε η πρώτη φανέλα κατά τη σεζόν 1974-75. Οι άλλες δύο φορέθηκαν περιστασιακά κατά τη διετία 1974-76.

Το ρόστερ του 1974-75.

1975-1977

Ολοκίτρινη φανέλα με δίχρωμο λαιμό και άκρα μανικιών. Φορέθηκε λίγο το 1975-76 και περισσότερο το 1976-77.

Σύνθεση το 1975-76.

Η κατακίτρινη φανέλα στα αριστερά ήταν η πρώτη επιλογή της ομάδας το 1976-77. Οι μεσαίες δύο ήταν δεύτερες επιλογές, ενώ η ριγέ δεξιά φορέθηκε σε λίγες περιπτώσεις από το 1976 έως το 1978.

1976-1977

"Μυρωδιά" από adidas στην φανέλα αυτή με τις γνωστές ρίγες να κάνουν την εμφάνιση τους στα μανίκια και στον λαιμό. Δεν υπάρχει το σήμα της εταιρείας εξωτερικά, αλλά είναι αναγνωρίσιμη. Φορέθηκε το 1976-77.

Σύνθεση του 1977.

1977-1979

Φορέθηκε το 1977-78 σαν πρώτη φανέλα, ενώ χρησιμοποιήθηκε και την επόμενη χρονιά. Μαύρος γιακάς και λαιμουδιά με χαρακτηριστικό μαύρο τριγωνάκι.

1977-78, το ρόστερ.

1977-1980

Η ριγέ που σχετίστηκε με τις μεγάλες επιτυχίες του 1979, εμφανίστηκε το 1977. Πέντε μαύρες κάθετες ρίγες, ριγέ μανίκια και δίχρωμος γιακάς, χαρακτηρίζουν μια από τις ωραιότερες φανέλες στην ιστορία του συλλόγου.

1978, νίκη στο Καραϊσκάκη

Η μονόχρωμη φορέθηκε σε αρκετά ματς στην έναρξη του πρωταθλήματος, ενώ οι υπόλοιπες τρεις μόνο περιστασιακά. Η γαλάζια χρησιμοποιήθηκε εντός έδρας εναντίον ομάδων που φορούσαν ίδια χρώματα με τον Άρη.

Ο Γιάννης Βένος.

Ο Δανός Όλε Σκόμποε.

Γιακάς μαύρος με δύο κίτρινες ρίγες, τριγωνάκι μαύρο που κατεβαίνει αρκετά κάτω και ρίγα στα μανίκια. Από τις βασικές φανέλες της χρονιάς.

Στρόγγυλος λαιμός, δίχρωμος, με ρίγα και δίχρωμα τελειώματα στα μανίκια. Φορέθηκε αρκετά κατά τη σεζόν αυτή, αλλά και κατά την επόμενη. Της Adidas.

Ο Γιώργος Ζήνδρος.

Πάλλας, Παντζιαράς, Φοιρός.

1979, σύνθεση.

Γιακάς μαύρος με δύο κίτρινες ρίγες και δίχρωμα τελειώματα στα μανίκια. Το V δίχρωμο και αυτό. Φορέθηκε και αυτή αρκετά.

1964, πανηγυρισμοί για το ιστορικό διπλό στο Καραϊσκάκη. Η κλασική 022Ε φανέλα.

1979, Περούτζια – Άρης 0-3. Από τις μεγαλύτερες νίκες στην ιστορία του ελληνικού ποδοσφαίρου. Η ομάδα ντύνονταν με την θρυλική 061Α .

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ 1979-2014

Το 1979 οι σύλλογοι έγιναν ΠΑΕ αποκτώντας επαγγελματική νοοτροπία, και ακολουθώντας το πρακτικό πνεύμα της εποχής, από το 1981 και μετά, έβαλαν τη διαφήμιση στο πιο ευκολοδιάκριτο σημείο!

Στο μπροστά μέρος της φανέλας κάθε ομάδας δημιουργήθηκε χώρος τον οποίο μπορούν εταιρίες και επιχειρήσεις να νοικιάσουν και να διαφημιστούν, βάσει συμβολαίου. Το να βλέπεις επάνω στη φανέλα του Άρη διαφήμιση, αρχικά αυτοκινητοβιομηχανίας, ξένισε τους οπαδούς και έκανε κάποιους βετεράνους ποδοσφαιριστές να εκφραστούν με δυσαρέσκεια (ο Λουκανίδης είπε πως δεν μπορούσε να διανοηθεί πως στη φανέλα μπορούσε να απεικονιστεί κάτι παραπάνω από το σήμα ή το όνομα της ομάδας). Ωστόσο έφερε στα ταμεία της ΠΑΕ περίπου δύο εκατομμύρια δραχμές για κάθε χρόνο. Όταν η τηλεόραση μπαίνει για τα καλά στο ποδόσφαιρο, τα ποσά αυξάνονται, καθώς πέρα από τους θεατές, τις διαφημίσεις τις βλέπει όλη η χώρα! Όταν γνωστή γαλακτοκομική εταιρία προσφέρει περισσότερα χρήματα, η ΠΑΕ φυσικά δέχεται, βγάζοντας μεγάλο μέρος των εξόδων της μεταγραφής του τερματοφύλακα Γκουιντάρ. Στον τελικό του 2003 στην Τούμπα και ενώ ο Άρης δεν έχει διαφήμιση καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς, βάζει στη φανέλα του την εταιρία Moritz. Για ένα μόνο ματς, θα μπούνε στα ταμεία της ομάδας περίπου 47.000 ευρώ, ένα ποσό αστρονομικό ακόμη και για τα σημερινά δεδομένα! Στους δεκάδες «χορηγούς» που διαφημίστηκαν πάνω στη φανέλα του Άρη από το 1981 μέχρι σήμερα, ο ΟΠΑΠ κατέχει μία σημαντική θέση, ενώ από το 2006 και μετά, η πληθώρα των χορηγών και οι κανονισμοί της διοργανώτριας αρχής επέτρεψαν να μπούνε διαφημίσεις στα μανίκια, στο πίσω μέρος της μπλούζας και στο σορτσάκι, αυξάνοντας βέβαια αναλόγως τα έσοδα της ομάδας.

Μια σημαντική πρωτοβουλία του Άρη ήταν η προβολή στη φανέλα του ενός λογότυπου φιλανθρωπικού χαρακτήρα. Στις αρχές του 2007 στο μπροστά μέρος της φανέλας, προβλήθηκε η «Λάμψη», ο σύλλογος γονέων με παιδιά που πάσχουν από καρκίνο. Χάρη στην προβολή του συλλόγου αυτού από την ομάδα του Άρη, η Λάμψη μπόρεσε να μαζέψει τους πόρους ώστε να βοηθήσει πολλά περισσότερα παιδάκια. Ο Άρης ήταν φυσικά η πρώτη ομάδα στην Ελλάδα που παρουσίασε τέτοια πρωτοβουλία. Όταν το 2010 η Σούπερ Λίγκα υποχρέωσε τις ομάδες να προβάλουν στην τρίτη φανέλα τους κάποιο λογότυπο κοινωνικού περιεχομένου, ο Άρης έβαλε και πάλι το λογότυπο της Λάμψης.

Στην φανέλα απεικονίζεται πλέον μόνιμα το σήμα της ομάδας, κατά κύριο λόγο στο στήθος αριστερά, ενώ στα δεξιά ή μερικές φορές στο κέντρο, έχουμε το λογότυπο της εταιρίας ένδυσης. Το 1985 εμφανίζεται στο πίσω μέρος της φανέλας το όνομα του Άρη, γραμμένο με κυρτή γραμματοσειρά πάνω από το νούμερο. Το όνομα της ομάδας μπαίνει περιστασιακά κατά τα υπόλοιπα χρόνια. Η μεγάλη αλλαγή όμως γίνεται το 1997, όταν ο κάθε παίκτης παίρνει το προσωπικό του νούμερο και φυσικά την προσωπική του φανέλα! Κάθε καλοκαίρι, πριν την έναρξη των αγωνιστικών υποχρεώσεων, ο κάθε παίκτης δηλώνει το νούμερο που επιθυμεί και η φανέλα πλέον έχει το όνομα του στο πίσω μέρος της, επάνω από τον αριθμό. Ο Δέλλιος για παράδειγμα, παρότι τερματοφύλακας, παίζει το 2001 με το νούμερο 22, ενώ ο Κολτσίδας μένει στην ιστορία σαν το μόνιμο νούμερο 23 της ομάδας! Τα παραδοσιακά νούμερα παραμένουν στις αγαπημένες επιλογές των παικτών, το 10 και το 9 είναι οι πρώτες επιλογές για κάποιον μέσο και επιθετικό αντίστοιχα, ενώ τα

νούμερα στις φανέλες μπορούσαν να δηλώσουν την ηλικία, το έτος γέννησης ή απλά να εντυπωσιάσουν, όπως το 99 του Νιρέν Ντεμπά. Αρχικά οι παίκτες διαλέγουν αριθμούς από το 1 έως το 28 αλλά λίγο αργότερα φτάνουν έως το 99! Έτσι, μετά από σαράντα χρόνια παραδοσιακής ενδεκάδας με αριθμούς από το 1 έως το 11, καταργείται η διάταξη αυτή καθώς ο κάθε παίκτης που αγωνίζεται παίζει με τη φανέλα του.

Ο προμηθευτής του αθλητικού υλικού για όλη σχεδόν τη δεκαετία του '80 είναι η γερμανική Adidas. Ωστόσο μετά τη λήξη του συμβολαίου με την εν λόγω εταιρία, παρελαύνουν σχεδόν όλες οι φίρμες από το «βεστιάριο» του Άρη. Κάποιες είναι καλύτερες ποιοτικώς και κάποιες αισθητικώς. Και πάλι κάποιες γράφουν ιστορία, όπως η ριγέ της Ευρώπης του Φοιρού, με τον Ιβάν, τον Σαπουντζή και τα άλλα παιδιά, η πιο απλή κίτρινη φωσφοριζέ του Άρη του Όγιος, ή η απλή κίτρινη του έπους της Μαδρίτης κόντρα στην Ατλέτικο.
Οι φίρμες με τις οποίες συνεργάστηκε ο Άρης ήταν με χρονολογική σειρά οι εξής:

1979-1989 Adidas
1989 Favori
1989-1991 Asics
1991-1995 Diadora
1995-1996 Kappa
1996-1997 Umbro
1997-2002 Puma
2002-2003 Lotto
2003 Adidas
2003-2004 Le Coq
2004-2008 Adidas
2008-2010 Reebok
2010-2014 Under Armor
2014 Macron
2014 Σταμπομάνια

Οι οπαδικές φωτογραφίες της δεκαετίας του '70 αλλά και των αρχών του '80, δείχνουν τον κόσμο ντυμένο με τα καθημερινά του ρούχα. Στο τέλος της δεκαετίας του '80 με την ανάπτυξη του οπαδικού κινήματος, υπάρχει μια εμπορική εκμετάλλευση των χρωμάτων του Άρη υπό τη μορφή κιτρινόμαυρων φανέλων, κασκόλ και άλλων ειδών με αναγραφόμενα συνθήματα και λογότυπα συνδέσμων. Η κυκλοφορία των ειδών αυτών είναι έργο οργανωμένων οπαδών και όχι του επίσημου Άρη. Σαν αποτέλεσμα όμως οι κερκίδες πλημμυρίζουν από το κίτρινο χρώμα. Παράλληλα κυκλοφορούν πολλές φανέλες ποδοσφαίρου που πωλούνται στο εμπόριο από μαγαζιά αθλητικών ειδών ή ακόμη και αυθεντικές παλιότερες φανέλες που βρέθηκαν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο σε χέρια οπαδών. Τελικά ανοίγει στα μέσα της δεκαετίας του '90 η πρώτη μπουτίκ στη θύρα 2 στην οδό Παπαναστασίου, που όμως δεν ανήκει στην ΠΑΕ αλλά σε σύνδεσμο οργανωμένων οπαδών. Η ζήτηση για προϊόντα είναι μεγάλη. Με την έλευση του Κοντομηνά η μπουτίκ περνάει στα χέρια της ΠΑΕ Άρης. Η φανέλα της εκάστοτε χρονιάς προβάλλεται με επιβλητικότητα στη βιτρίνα του ισογείου. Οι κερκίδες πλέον είναι γεμάτες από φανέλες που στις πλάτες τους ξεχωρίζουν τα ονόματα των αγαπημένων παικτών της κάθε σεζόν.

Παράλληλα με την ίδρυση της μπουτίκ δημιουργείται και ένας νέος θεσμός, πέρα από την πρώτη παρουσίαση και φωτογράφιση της ομάδας. Καθιερώνεται από τις αρχές της πρώτης δεκαετίας του νέου αιώνα η επίσημη παρουσίαση της νέας φανέλας. Συνήθως γίνεται στην αίθουσα τύπου του γηπέδου, αλλά και στην μπουτίκ. Μερικές φορές μοντέλα, αλλά συνήθως οι νεοφερμένοι παίκτες ή οι αρχηγοί της ομάδας με τη συνοδεία της διοίκησης και της τεχνικής ηγεσίας παρουσιάζονται ενώπιον των εκπροσώπων του τύπου και πολλές φορές στα μάτια του κόσμου, φορώντας τις νέες φανέλες και γίνονται αντικείμενα εκτεταμένης φωτογράφισης, υπογράφοντας ταυτόχρονα δεκάδες αυτόγραφα.

Η φανέλα της ομάδας δεν είναι πλέον το ύφασμα στο οποίο καθρεπτίζεται απλά η τιμή και η υπόληψη της ομάδας. Είναι ένα μέσο πανελλήνιας ή και παγκόσμιας προβολής του συλλόγου, ένα μέσο που αν προωθηθεί σοβαρά και υπό κατάλληλες προϋποθέσεις μπορεί να αποτελέσει σημαντικό μέσο προπαγάνδας υπέρ της ομάδας αλλά και πηγή εσόδων.

Ένα σημαντικό στοίχημα που χάθηκε από την ΠΑΕ ήταν αυτό της επετειακής φανέλας των 100 χρόνων. Μέσα στον «αρμαγεδδώνα» της περασμένης χρονιάς καμία από τις διοικήσεις που διαχειρίστηκαν την ομάδα δεν μερίμνησε να θέσει σε κυκλοφορία μία επετειακή φανέλα, παρά την έντονη λαϊκή απαίτηση. Από την ιστοσελίδα μας www.aris.re, αλλά και από αρκετά άλλα ηλεκτρονικά μέσα, έγιναν πολλές προτάσεις που όμως δεν εισακούστηκαν από τους αρμόδιους. Έτσι χάθηκε ευκαιρία που παρουσιάζεται μία φορά στα εκατό χρόνια και φυσικά μια πηγή εσόδων που σίγουρα θα έβαζε στα ταμεία της ομάδας μερικές δεκάδες χιλιάδες ευρώ.

Η φετινή διοίκηση του ποδοσφαιρικού τμήματος, παρουσίασε και τελικά έφερε στην ομάδα μία ριγέ επετειακή φανέλα, με εκτυπωμένες παραστάσεις και σύμβολα που απηχούνε την επέτειο των 100 ετών από τη ίδρυση του συλλόγου. Ωστόσο οι συνθήκες στις οποίες βρίσκεται η ομάδα, η αργοπορία στην εμφάνιση της φανέλας αυτής και η υπολειτουργία της μπουτίκ που προχωράει πλέον με γοργό βήμα προς την χρεοκοπία υπό το βάρος των γνωστών οικονομικών προβλημάτων, δρούνε έως τώρα ως αρνητικοί παράγοντες για την ευδοκίμηση του εγχειρήματος.

Η φετινή επετειακή φανέλα.

Φορέθηκαν λίγο αλλά έγραψαν ιστορία: η ριγέ στην Περούτζια και με τη Σεντ Ετιέν, η δεύτερη στην Πορτογαλία με την Μπενφίκα, η τρίτη στο Χαριλάου με την Περούτζια, ενώ η τελευταία σε ένα μόνο ματς πρωταθλήματος. Με εξαίρεση τη δεύτερη της Adidas όλες οι άλλες ήταν παλιότερες φανέλες.

Φανέλα της Adidas με την οποία ο Άρης έπαιξε στα πρώτα και στα τελευταία ματς του πρωταθλήματος. Απλή, με μαύρο στρόγγυλο λαιμό και ρίγες στα μανίκια.

Η μπλούζα που φορέθηκε στον δεύτερο γύρο του πρωταθλήματος. Μαύρος γιακάς και χαρακτηριστικό μαύρο τρίγωνάκι, ενώ στα μανίκια υπήρχε μια μαύρη χοντρή ρίγα.

Φορέθηκε στα μέσα του πρωταθλήματος. Μαύρος γιακάς και διακεκομμένη ρίγα στα μανίκια και στο πλάι της φανέλας.

Η φανέλα της Puma φορέθηκε σε μερικά από τα τελευταία ματς του πρωταθλήματος και στον αγώνα μπαράζ του Βόλου. Μαύρος λαιμός και χοντρή ρίγα στα μανίκια.

Η κύρια φανέλα της περιόδου. Μαύρος γιακάς και τριγωνάκι, ρίγες στα μανίκια και το σήμα της ομάδας αριστερά.

Η δεύτερη φανέλα της σεζόν, φορέθηκε αρκετά από τα μέσα και μετά. Κυκλικός λαιμός και μαύρες χοντρές ρίγες στο πλάι. Στα αριστερά πάντα το σήμα του Άρη.

Ντίνος Κούης και Θαλής Τσιριμώκος.

Το ρόστερ της σεζόν.

Οι φανέλες που φορέθηκαν λιγότερο κατά την διάρκεια της χρονιάς. Η κίτρινη σε μερικά ματς, η μεσαία στον πρώτο γύρο και η δεξιά στα ματς εναντίον της ΑΕΚ σε πρωτάθλημα και κύπελλο.

Φορέθηκε σε μία μόνο περίπτωση, στο ματς για το κύπελλο UEFA εναντίον της Ίπσουιτς στο Καυτανζόγλειο. Δίχρωμη ρίγα στον λαιμό, στα μανίκια και στα πλάγια της φανέλας.

Πανηγυρισμοί για το τρίτο γκολ από τον Ζελελίδη.

Η πρώτη διαφήμιση σε φανέλα του Άρη είναι γεγονός! Η Datsun εμφανίζεται στην αριστερή φανέλα που είναι η βασική του 1981-82, όπως και του 1980-81. Η μεσαία, μπλε με λωρίδες λευκών ριγών, φορέθηκε μόνο στο ματς του UEFA εναντίον της Λόκερεν. Η τρίτη, σε μωβ χρώμα, φορέθηκε εναντίον της ΑΕΚ στο πρωτάθλημα.

Η δεύτερη φανέλα της σεζόν, με μαύρο λαιμό και ρίγες στα μανίκια, φορέθηκε σε αρκετά ματς πρωταθλήματος, κυρίως στον πρώτο γύρο.

Το ρόστερ της σεζόν.

Μαύρα μανίκια και κίτρινη ρίγα. Λαιμός στρόγγυλος και μαύρος. Χρησιμοποιήθηκε σε μερικά παιχνίδια του πρωταθλήματος.

Σύνθεση το 1982.

Κίτρινος γιακάς, μαύρο τριγωνάκι στον λαιμό και ρίγες στα μανίκια. Μικρές κάθετες μαύρες γραμμές σε όλη την επιφάνεια και τα μανίκια. Φορέθηκε στα τελευταία ματς.

Γιάννης Μιχαλήτσος και Γιώργος Ζήνδρος.

Η αριστερή υπήρξε βασική φανέλα της σεζόν, ενώ οι υπόλοιπες χρησιμοποιήθηκαν λιγότερο. Πρόκειται για μοντέλα που φορέθηκαν και κατά την προηγούμενη σεζόν.

Η βασική φανέλα της σεζόν, βασισμένη στον σκέτο τύπο της σεζόν 1981-82, με την προσθήκη κάθετων μαύρων γραμμών στο σώμα και στα μανίκια.

Βένος, Κούης, Μιχαλήτσος και Γκουιντάρ εναντίον του ΠΑΟΚ.

Νέα διαφήμιση στις φανέλες που παρέμειναν σχεδόν ίδιες με την περασμένη χρονιά. Οι δύο αριστερά ήταν, μαζί με την κάτω, οι κύριες φανέλες, ενώ οι άλλες δύο χρησιμοποιήθηκαν λιγότερο. Αυτή με τα μαύρα μανίκια είχε φορεθεί δύο χρόνια πριν, ενώ εντυπωσιακό ήταν το πετρόλ χρώμα της τέταρτης.

Μία από τις κύριες φανέλες της περιόδου. Μαύρος κοντός γιακάς και ρίγα στα μανίκια. Η μοναδική νέα φανέλα της περιόδου.

Εννέα παίκτες πανηγυρίζουν επιτυχία της ομάδας.

1984-85, Άρης - Πιερικός στην πρεμιέρα.

1985-86, Άρης - ΑΕΚ στην πρεμιέρα.

Ο αιώνιος Ντίνος.

1986-87, Άρης - ΟΣΦΠ στην πρεμιέρα.

Οι τρεις φανέλες με τις οποίες αγωνίστηκε ο Άρης το 1984-85. Όλες φορέθηκαν και τα προηγούμενα χρόνια, ενώ οι πρώτες δύο και τα επόμενα.

Η "τρίτη" φανέλα της ομάδας, φορέθηκε εναντίον της ΑΕΚ στο Χαριλάου.

Ντίνος Μπαλλής εναντίον Ντίνου Κούη!

Η βασική φανέλα της σεζόν και από τις ωραιότερες της δεκαετίας. Μαύρα μανίκια με κίτρινη ρίγα, δύο οριζόντιες μαύρες ρίγες στο πάνω μέρος με κίτρινο λαιμό, ενώ στο υπόλοιπο σώμα είχε λεπτές μαύρες γραμμές.

084

Το ρόστερ της σεζόν.

Κούης, Τζιφόπουλος και Αναγνώστου σε πανηγυρισμούς.

085

Και αυτή υπήρξε βασική της σεζόν. Μονόχρωμη με γιακά. Το χρώμα πλησιάζει σε απόχρωση στο πορτοκαλί.

Φορέθηκε σε αρκετά παιχνίδια της περιόδου. Εναλλαγή κάθετων κιτρίνων με κιτρινο-πορτοκαλί ριγών, με εντυπωσιακό οπτικό αποτέλεσμα.

086

Ο Κυριάκος Μπιμπισίδης στο ΟΑΚΑ.

Ο Κώστας Οικονομίδης στη Νέα Σμύρνη.

Φορέθηκαν λιγότερο κατά το 1985-86. Από την κλασική αριστερά μέχρι την κατακόκκινη που φορέθηκε στην πρεμιέρα εναντίον της ΑΕΚ.

080Δ

087

082Β

088

Οι πρώτες δύο αριστερά είναι οι βασικές φανέλες της σεζόν. Οι τύποι αυτοί είχαν ξαναχρησιμοποιηθεί τα περασμένα χρόνια, ενώ η διαφήμιση τώρα είναι σε μαύρο χρώμα και μικρότερη σε διάμετρο.

Σύνθεση το 1986 στο ΟΑΚΑ.

Απλή κίτρινη φανέλα με μαύρες ρίγες, λαιμό και μία μεγάλη μαύρη οριζόντια επιφάνεια στον χώρο του στήθους. Φορέθηκε στο τέλος του πρωταθλήματος.

Ο Γιουγκοσλάβος Μπάχτιτς σκοράρει.

Δεν χρησιμοποιήθηκε σχεδόν καθόλου. Λευκή με πορτοκαλί ρίγες, προορισμένη για τα εντός έδρας εναντίον αντιπάλων με τα ίδια χρώματα.

Ο Νίκολα Νίκιτς εναντίον της ΑΕΚ.

Απλή φανέλα, με κίτρινο λαιμό και μαύρες ρίγες στα μανίκια. Φορέθηκε πολύ λίγο.

Ο αρχηγός και οι συμπαίκτες του πανηγυρίζουν μία επιτυχία.

1987-1989

1987-1988

1987-1989

1987-1989

Οι φανέλες που φορέθηκαν λιγότερο κατά τη διετία. Πρόκειται για παλιά μοντέλα που χρησιμοποιήθηκαν περιστασιακά. Το χαρακτηριστικό είναι πως ο Άρης πλέον διαφημίζει τον ΟΠΑΠ.

Ο Μπάμπης Μουστακίδης εναντίον της ΑΕΚ.

Ο Θόδωρος Τζιόλας.

1988-1989

Η φανέλα αυτή δεν ήταν της Adidas, αλλά της Φαβορί και φορέθηκε σε πολύ λίγες περιπτώσεις. Κίτρινη με "ανάγλυφο σώμα" και μαύρα μανίκια, πλάτες-λαιμό.

Συγχαρητήρια στον Σέρχιο Γκοντάλεζ από τον Ντίνο Κούη.

1987-1989

Από τις ωραιότερες φανέλες. Πέντε κάθετες μαύρες ρίγες, μανίκια κίτρινα με τις ρίγες της adidas, λευκό σήμα. Φορέθηκε στα περισσότερα παιχνίδια της διετίας.

Σύνθεση το 1988.

1988-1989

Φορέθηκε πολύ λίγο. Μαύρα μανίκια και γιακάς, ενώ στην μέση η διαφήμιση μπαίνει επάνω σε μία μαύρη λωρίδα.

Φάση εναντίον της Ξάνθης.

Το 1989 ξεκινάει η συνεργασία με την ASICS. Χρησιμοποιήθηκε μία μόνο φανέλα, κίτρινη με διαγώνιες λεπτές ρίγες (12) στο πάνω αριστερό μέρος. Με διαφήμιση του ΠΡΟ-ΠΟ.

096

Ρόστερ του 1989.

Η κόκκινη εκδοχή της βασικής φανέλας, χρησιμοποιήθηκε μόνο εναντίον της ΑΕΚ. Τα μαύρα στοιχεία της βασικής φανέλας εδώ είναι λευκά.

097

Ο Κώστας Οικονομίδης εναντίον της ΑΕΚ.

Η φανέλα αυτή φορέθηκε σχεδόν σε όλα τα παιχνίδια της περιόδου. Μέσα στο κίτρινο υπήρχαν άσπρα "νερά", ενώ ο λαιμός και οι καταλήξεις των μανικιών ήταν κιτρινόμαυροι.

098

Νέα διαφήμιση COPLAM.

Σύνθεση του 1990.

Η δεύτερη φανέλα που φορέθηκε μόνο εναντίον της ΑΕΚ στο Χαριλάου. Μπλε με λευκές κάθετες ρίγες και λαιμό.

099

Ο Σταύρος Χαραλαμπίδης επελαύνει.

Τη σεζόν αυτή ξεκίνησε η συνεργασία με την Diadora. Φορέθηκαν έξι φανέλες εκ των οποίων οι τρεις ήταν βασικές. Η ριγέ με πέντε κάθετες ρίγες και κόκκινο το σήμα στο στήθος, φορέθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του πρωταθλήματος. Διαφήμιση σε μαύρο πλαίσιο (COPLAM).

Σύνθεση το 1991.

Κατακίτρινη με γιακά ίδιου χρώματος. Η φανέλα έχει σε σειρά ρόμβους σε διαφορετική αποχρώση του κίτρινου. Φορέθηκε σε μεγάλο μέρος των αγωνιστικών υποχρεώσεων.

Σύνθεση το 1992.

Χωρίζεται διαγώνια στο πάνω μέρος σε δύο χρώματα. Το πάνω μέρος, όπως και τα μανίκια είναι κίτρινα, με μαύρο γιακά, ενώ όλο το υπόλοιπο είναι μαύρο. Η διαφήμιση είναι μέσα σε κίτρινο πλαίσιο. Φορέθηκε αρκετά.

Όμιλος παικτών μας πανηγυρίζει μία επιτυχία.

Σύνθεση το 1992.

Οι φανέλες που φορέθηκαν ελάχιστα. Η μαύρη μόνο κατά της ΑΕΚ, η μεσαία με το μαύρο V μόνο σε δύο ματς, ενώ η τελευταία είχε τους αντίστροφους χρωματισμούς με τη βασική επάνω, αλλά αυτή φορέθηκε πολύ λίγο.

106

Φορέθηκε σχεδόν καθ' όλη τη διάρκεια της σεζόν. Κατακίτρινη με γιακά. Με νέα διαφήμιση BMW Σπανός.

Παίκτες σε ευχάριστες στιγμές.

107

Η δεύτερη φανέλα, μονόχρωμη σε μωβ-μπλε απόχρωση. Το σήμα ήταν σε κόκκινο χρώμα. Φορέθηκε πολύ λίγο.

Ivan Santos

108

Η ριγέ που φορέθηκε σχεδόν στα περισσότερα παιχνίδια της περιόδου. Με κόκκινο το σήμα και νέα διαφήμιση BRONX Shoes.

Όλο το ρόστερ της περιόδου.

Μιλόγεβιτς, Λαμπριάκος, Κωνσταντινίδης.

109

Η μπλε χρησιμοποιήθηκε στα ματς εναντίον της ΑΕΚ (πρωτάθλημα-Κύπελλο). Η κίτρινη φορέθηκε μόνο την τελευταία αγωνιστική, στην πανηγυρική νίκη επί του Αθηναϊκού που σφράγισε το εισιτήριο για το κύπελλο Ουέφα.

110

111

Η βασική φανέλα που φορέθηκε στα περισσότερα παιχνίδια της περιόδου. Με τρεις μαύρες ρίγες και μαύρο γιακά με κίτρινη ρίγα. Δίχρωμα μανίκια και διαφήμιση Ιονική Ζωής.

Σύνθεση του 1994.

112

Η δεύτερη φανέλα, μισή κόκκινη και μισή μπλε. Η διαφήμιση μέσα σε λευκό πλαίσιο. Φορέθηκε σε λίγες περιπτώσεις.

Πανηγυρίζοντας επιτυχία της ομάδας.

113

Συνεργασία με την Kappa Sports. Η φανέλα με το σήμα της ομάδας σε προβολή στο αριστερό μέρος της φανέλας και στο μανίκι. Μαύρος γιακάς. Φορέθηκε στις αρχές κυρίως. Διαφήμιση του ΟΠΑΠ με το ΠΡΟ-ΠΟ.

Ο Σέρβος Μιλόγιεβιτς.

115

Ο Κωφίδης, και ο Βραζιλιάνος Ιβάν.

114

Φορέθηκε στα περισσότερα παιχνίδια. Εναλλάσσονται σε κάθετες χοντρές ρίγες τα δύο χρώματα, ενώ στα μανίκια υπάρχει ρίγα με το σήμα της Kappa. Η ίδια φανέλα χρησιμοποιήθηκε και σε μπλε-κόκκινο.

Η Umbro έντυσε τον Άρη κατά την θλιβερή αυτή χρονιά, χρησιμοποιώντας έξι διαφορέτικές εμφανίσεις. Οι πάνω τρεις φορέθηκαν λίγο. Η γκριζομπλέ εναντίον ομάδων που έχουν ίδια χρώματα και οι άλλες δύο κατά τη διάρκεια του πρωταθλήματος.

Πανηγυρισμοί για τον Πανόπουλο στο 2-2 με την ΑΕΚ.

Η κύρια φανέλα, ιδιαίτερα στις αρχές της σεζόν. Άτονο κίτρινο, με ιδιαίτερο μαύρο γιακά και λαιμό με κίτρινες ρίγες.

Φορέθηκε αρκετά κατά τα μέσα της σεζόν. Με μαύρα V στα μανίκια, ενώ στον λαιμό, γιακά και ώμους υπάρχει συνδυασμός λευκού πλαισίου με μαύρες γραμμές.

Σύνθεση του 1997.

Η κλασική ριγέ με μαύρο γιακά. Στον λαιμό και στον γιακά υπάρχει διπλή κίτρινη ρίγα. Φορέθηκε κυρίως στον δεύτερο γύρο, ενώ στο τέλος προστέθηκε και η μοναδική διαφήμιση της χρονιάς, St. Moritz Jeans.

Ο Βασίλης Δημητριάδης εν δράσει.

122

Η συμμετοχή στη Β' Εθνική είναι ένα βαρύ φορτίο για την ψυχολογία της ομάδας. Ο Άρης ξεκινάει τις υποχρεώσεις του με μαύρη, πένθιμη μπλούζα. Ο γιακάς είναι κίτρινος. Νέα εταιρεία ένδυσης η Puma.

Σύνθεση του 1997.

123

Στο ίδιο μοτίβο, φορέθηκε από τα μέσα του πρωταθλήματος και μετά. Μπλε γιακάς και φαρδιά ρίγα στα μανίκια και την πλάτη, με λευκά διαδοχικά σήματα της Puma.

Οι παίκτες μας πανηγυρίζουν το διπλό στην Ελευσίνα.

124

Φορέθηκε στο μεγαλύτερο τμήμα των αγωνιστικών υποχρεώσεων. Κλασική ριγέ με το σήμα της Puma στα μανίκια και μαύρο γιακά με κίτρινη ρίγα. Χωρίς διαφήμιση αρχικά, αργότερα διαφήμιση της ίδιας της Puma και τελικά της Star Advertising.

Ο Λιολίδης με τους συμπαίκτες του.

Το ρόστερ της σεζόν.

Οι δύο διαφημίσεις της σεζόν.

Η φανέλα με την οποία οι κίτρινοι επιστρέφουν στην Α' κατηγορία. Κίτρινη με διαφορετικής απόχρωσης κάθετες ρίγες. Στο σήμα προστίθενται 4 άστέρια, οι τίτλοι. Διαφήμιση megacard. Φορέθηκε κυρίως στην αρχή της σεζόν.

Η επίσημη φωτογράφιση της ομάδας.

Γαλάζια με μπλε κάθετες ρίγες και γιακά με λευκές. Φορέθηκε σε πολύ λίγες περιπτώσεις.

Ο Λιολίδης και ο Πανόπουλος πανηγυρίζουν.

Η βασική φανέλα της σεζόν. Γιακάς με λευκή ρίγα, μανίκια με το σήμα της Puma, και δύο μεγάλες κάθετες μαύρες ρίγες αριστερά και δεξιά στην φανέλα. Η διαφήμιση σε παραλληλόγραμμο με κίτρινο πλαίσιο. Λευκές λεπτές ρίγες δίπλα στις μαύρες.

Όλο το ρόστερ.

Χρησιμοποιήθηκε αρκετά μέχρι και την επόμενη σεζόν. Κάθετες ρίγες διαφορετικής κίτρινης απόχρωσης. Στα μανίκια μαύρη μεγάλη ρίγα με διαδοχικά σήματα της Puma.

Ο Κύπριος Μάριος Αγαθοκλέους.

Ο αφρικανός Ναγκόλι Κέννεντυ.

Η βασική φανέλα, σε χρήση ήδη από την προηγούμενη χρονιά. Η διαφήμιση είναι πλέον η Interamerican. Φορέθηκε στο πρώτο μέρος του πρωταθλήματος και στο Uefa.

Σύνθεση το 1999.

Στο ίδιο μοτίβο με την επάνω, σε μπλε-κόκκινο. Χρησιμοποιήθηκε εναντίον της ΑΕΚ.

Νίκος Παπαδόπουλος.

Άγγελος Χαριστέας.

Φορέθηκε σχεδόν αποκλειστικά από τον Ιανουάριο του 2000 και μετά. Κλασική ριγέ. Ο γιακάς με κίτρινη ρίγα, στα μανίκια σηματάκια της Puma σε παράθεση.

Όμιλος παικτών με επικεφαλής τους Κυζερίδη - Κούτση.

Φορέθηκε μία μόλις φορά σε αγώνα κυπέλλου το καλοκαίρι του 1999. Κόκκινη με μωβ γιακά και μωβ σημεία στο κορμί και τα μανίκια.

Ο Σέρβος σταρ Γκλούσεβιτς.

Η φανέλα με την οποία ξεκίνησε η ομάδα τις αγωνιστικές της υποχρεώσεις. Δύο μαύρες ρίγες στο κορμί και στα μανίκια. Μαύρος γιακάς με κίτρινη γραμμή. Διαφήμιση Interamerican. Φορέθηκε αρκετά στις αρχές.

Σύνθεση του 2000.

Μαύρος λαιμός και δύο διαγώνιες γραμμές μέχρι τις μασχάλες. Φορέθηκε σε αρκετά ματς πρωταθλήματος.

Ο Γιώργος Κολτσίδας.

Μαύρος γιακάς και λαιμός με κίτρινη λωρίδα, μαύρη κάθετη ρίγα από τις μασχάλες μέχρι κάτω στο πλάι. Από τις βασικές επιλογές, κυρίως στο δεύτερο μέρος του πρωταθλήματος.

Επάνω: το ρόστερ
Κάτω: Νίκος Κυζερίδης, παίκτες μας πανηγυρίζουν.

Οι φανέλες που φορέθηκαν σε πολύ λίγες περιπτώσεις, εναντίον ομάδων με τα ίδια χρώματα.

Η βασική φανέλα κατά το πρώτο μέρος της σεζόν. Ριγέ με εφέ σβησμένου στο μέσο των κάθετων ριγών στο σημείο της διαφήμισης. Τα μανίκια με μεγάλη μαύρη ρίγα και διαδοχικά σήματα της Puma, ενώ ο λαιμός είναι δίχρωμος και κυκλικός.

Σύνθεση του 2001.

Γκρι απόδοση της φανέλας για αγώνες με ομάδες με ίδια χρώματα. Φορέθηκε, όπως ήταν αναμενόμενο, πολύ λίγο.

Ο Ναγκόλι Κέννεντι.

Η βασική φανέλα στον δεύτερο γύρο. Κίτρινη με δύο γραμμές που ξεκινάνε από τον λαιμό και φτάνουν μέχρι το κάτω μέρος, στα πλάγια. Ο κίτρινος λαιμός έχει κι αυτός μια μαύρη γραμμή στα πλάγια.

Τσίπηα, Μάρκος, Μπάρκογλου και Χαριστέας.

Ο Ζοέλ Επαλέ.

Απόστολος Λιολίδης και Ίλια Ίβιτς.

141

Την ομάδα ντύνει η Lotto. Η κύρια φανέλα της σεζόν είναι όλη κίτρινη, με δύο κάθετες λωρίδες στα πλάγια. Ο γιακάς είναι μαύρος με κίτρινη λωρίδα ενώ στα μανίκια υπάρχει το σήμα της εταιρείας ένδυσης.

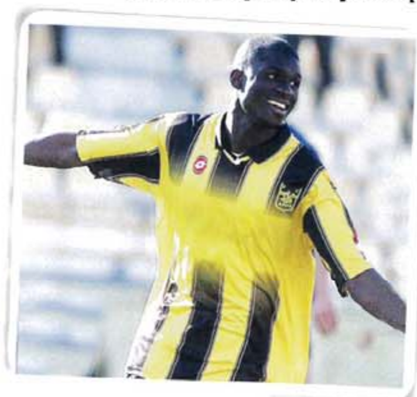

Ο Ολλανδός Ρίτσαρντ Κνόπερ.

142

Φορέθηκε σε αρκετά ματς. Με τρεις κάθετες μαύρες ρίγες με εφέ σβησίματος στο μέσο, όπως της περασμένης σεζόν. Στο μανίκι υπάρχει διαδοχικά το σήμα της Lotto ενώ ο γιακάς είναι μαύρος με κίτρινο V.

Μισός Σουηδός, μισός Γκαμπιανός: Νιρέν Ντεμπά.

143

Δύο φανέλες που φορέθηκαν πολύ λίγο. Η κίτρινη μόλις σε μερικούς αγώνες ενώ η γκρι μόνο εναντίον της ΑΕΚ. Να σημειωθεί πως τη σεζόν αυτή ο Άρης δεν είχε διαφήμιση.

144

Ο Μαροκινός Σαλαχεντίν Μπασίρ.

Δέλλιος και Μορίς.

145

Στο τέλος της περιόδου, δεν ανανεώθηκε το συμβόλαιο με τη Lotto. Έτσι στα τελευταία ματς οι κίτρινοι φόρεσαν μία ριγέ φανέλα της Adidas. Με μαύρα μανίκια.

Ο Σουηδός Σελάντερ.

146

Μία και μοναδική φορά φορέθηκε η συγκεκριμένη φανέλα της Adidas, στον τελικό της Τούμπας, στις 17 Μάη 2003. Δυστυχώς δεν έφερε γούρι. Κίτρινη με μαύρα μανίκια και κίτρινες ρίγες, ενώ έφερε και τη διαφήμιση MORITZ.

Η σύνθεση του τελικού της Τούμπας.

147

Η βασική φανέλα της χρονιάς, φορέθηκε σχεδόν σε όλα τα παιχνίδια. Δύο μαύρες κάθετες ρίγες και λεπτή ρίγα στον κίτρινο λαιμό. Η εταιρεία που ντύνει την ομάδα είναι η Le Coq Sportif ενώ η διαφήμιση είναι "ΔΕΠΑ φυσικό αέριο".

Κούσας, Λαζανάς, Κυζερίδης, Παπαδόπουλος και Φραντζέσκος.

148

Φορέθηκε σε πολύ λίγες περιπτώσεις, αλλά και σε ματς για το Uefa. Σκέτη κίτρινη με λεπτές μαύρες γραμμές στα πλάγια και στον λαιμό. Η διαφήμιση ήταν έγχρωμη.

Ο Κατσιαρός κατά της Περούτζια.

149

Ίδια με την επάνω, αλλά σε γαλάζιο χρώμα. Φορέθηκε εναντίον αντιπάλων με ίδια χρώματα και επίσης εναντίον της Ζίμπρου.

Σύνθεση το 2003.

Η βασική φανέλα της σεζόν. Κίτρινη με μία μαύρη οριζόντια λωρίδα στο ύψος του λαιμού που κατεβαίνει κάθετα στα πλάγια. Διαφήμιση Enimex.

Γόγολος, Λαζανάς και Πασσαλής στην πρώτη παρουσίαση.

Φορέθηκε μονάχα στα πρώτα παιχνίδια. Τρεις κάθετες μαύρες ρίγες με "σβήσιμο" στο πάνω μέρος. Λαιμός μαύρος και κίτρινος. Χωρίς διαφήμιση.

Από την επίσημη φωτογράφιση του ρόστερ.

Μαύρη με κίτρινο λαιμό και ρίγες στα μανίκια. Με διαφήμιση, φορέθηκε σε λίγα ματς.

Ο Αργεντίνος Φερνάντο Σανχούρχο.

Η γαλάζια έκδοση της βασικής κίτρινης φανέλας. Φορέθηκε σε λίγες περιπτώσεις.

Πανηγυρίζοντας γκολ του Σανχούρχο.

Φορέθηκε σχεδόν αποκλειστικά. Γιακάς κίτρινος, ενώ μαύρες λεπτές γραμμές ξεκινούσανε από τον λαιμό και έφταναν στις άκρες των μανικιών, αλλά και στο πλάι. Διαφήμιση του ΟΠΑΠ.

Ο Αγαπητός Αμπελάς και ο ήρωας του Χαϊδαρίου Χρήστος Βελώνης, χαιρετάνε τον κόσμο.

Η γκρι εκδοχή της βασικής φανέλας. Φορέθηκε σε πολύ λίγες περιπτώσεις. Η διαφήμιση σε λευκό πλαίσιο.

Ο Μίμης Μπενίσκος, από τους αγαπητούς της κερκίδας.

Η δεύτερη φανέλα σε μαύρο. Φορέθηκε πολύ λίγο. Οι γραμμές και οι ρίγες κίτρινες.

Σύνθεση της ομάδας σε καλοκαιρινό φιλικό.

Η παρουσίαση των μεταγραφών με τις νέες φανέλες της σεζόν.

Άρης εναντίον Ρόμα για το κύπελλο Uefa.

Συγχαρητήρια στον Σπύρο Γόγολο.

Η βασική φανέλα της χρονιάς. Το κίτρινο φωσφοριζέ χρώμα εντυπωσίαζε. Μαύρες ρίγες μόνο στα μανίκια, ενώ το σήμα της ομάδας ήταν σε αρνητικό. Κατά τη διάρκεια της σεζόν δεν υπήρξε διαφήμιση στο εμπρός μέρος της φανέλας. Στα μανίκια μπήκε η Singular Logic και η Παλλάς ΕΠΕ. Το 2007 ο Άρης πρόβαλε αφιλοκερδώς στη φανέλα του τον σύλλογο "Λάμψη", για παιδιά που πάσχουν από καρκίνο.

157

Στο ματς εναντίον του ΟΦΗ προβλήθηκε για πρώτη φορά η "ΛΑΜΨΗ".

Μαύρη με κίτρινες ρίγες στα μανίκια και κίτρινες κάθετες γραμμές στο πλάι. Φορέθηκε σε λίγες περιπτώσεις μόνο.

158

Ο Ισπανός Σέρχιο Κόκε.

Η κλασική κίτρινη, φορέθηκε σε μεγάλο μέρος των αγωνιστικών υποχρεώσεων. Στο δεξί μανίκι υπήρχε το λογότυπο της διοργανώτριας αρχής, Σούπερ Λίγκα.

159

Ο Βραζιλιάνος Τούτα.

Η ασημί που υπήρχε ήδη από την περασμένη σεζόν. Φορέθηκε λίγες φορές μόνο.

155Β

Βαγκέλι, Χαβίτο και Παλαθουέλος.

Η κύρια φανέλα στα ματς του πρωταθλήματος. Κλασική κίτρινη με μία μαύρη γραμμή που "διατρέχει" τη φανέλα, κάθετα αλλά και οριζόντια. Διαφήμιση ΕΚΟ στο σώμα και Expert στο αριστερό μανίκι. Στο δεξί μανίκι υπάρχει το λογότυπο της διοργανώτριας αρχής.

Ο Κόκε σκοράρει και η ομάδα πανηγυρίζει.

Η τρίτη φανέλα της σεζόν. Είναι η μπορντώ απόδοση της κίτρινης της περασμένης χρονιάς. Φορέθηκε σε αρκετές περιπτώσεις στο πρωτάθλημα αλλά και στα πλέι όφς.

Πανηγυρίζοντας τη νίκη επί της ΑΕΚ στα πλέι οφς.

Η φωσφοριζέ που φορέθηκε κυρίως στα ευρωπαϊκά παιχνίδια, αλλά και στον τελικό του κυπέλλου. Στο ματς με τη Σαραγόσα είχε τη διαφήμιση Venus Ceramica και αργότερα την ΕΚΟ. Το σήμα σε αρνητικό.

Το ρόστερ το 2007.

Δύο φανέλες που φορέθηκαν σε λίγες μόνο περιπτώσεις. Η μαύρη είναι μοντέλο της προηγούμενης σεζόν.

Ο Ισπανός Τόνι Κάλβο.

Ο Βολιβιανός Νάτσο Γκαρσία.

Η Reebok ντύνει την ομάδα αυτή τη σεζόν. Η βασική φανέλα είναι το λεγόμενο "μελισσάκι". Κίτρινη με τρεις μαύρες χοντρές οριζόντιες ρίγες. Διαφημίσεις στα μανίκια (Οικοδομή, expert) και στο κορμί (Dromeas, ΕΚΟ), αλλά και στο πίσω μέρος (Porcelana).

Ντέρμπι στην Τούμπα. 5 παίκτες εναντίον του διαιτητή.

Το "μελισσάκι" στην μπλε-μαύρη εκδοχή. Φορέθηκε εναντίον Τρίπολης, Εργοτέλη και ΑΕΚ στα εντός έδρας παιχνίδια.

Ο αρχηγός, Κώστας Νεμπεγλέρας.

Η φωσφοριζέ φανέλα. Φορέθηκε στα ευρωπαϊκά ματς, στο πρωτάθλημα, αλλά και στο κύπελλο. Στα πρώτα ματς δεν είχε διαφήμιση, πλην της expert, αλλά αργότερα μπήκαν όλοι οι χορηγοί της σεζόν. Κίτρινη με δύο μαύρες γραμμές που χώριζαν το σώμα από τα μανίκια.

Το ρόστερ στην πρώτη επίσημη φωτογράφιση της χρονιάς.

Φορέθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις. Μαύρη με κίτρινες γραμμές στον λαιμό και περιμετρικά. Μια μεγάλη κίτρινη διαγώνια ρίγα θυμίζει έντονα λατινική αμερική. Το σήμα βρίσκεται στη μέση στο στήθος.

Σύνθεση από καλοκαιρινό φιλικό με την Βέρντερ Βρέμης.

Φορέθηκε στο μεγαλύτερο μέρος των αγωνιστικών υποχρεώσεων. Απλή κίτρινη μπλούζα με μία μαύρη λωρίδα που ξεκινάει από τον λαιμό και φτάνει στο μανίκι. Κύριο χαρακτηριστικό η πληθώρα διαφημίσεων-χορηγών σε όλα τα σημεία της, εμπρός και πίσω. Βλέπουμε το λογότυπο της Σουπερλίγκα και επίσης διαφήμιση ΟΠΑΠ, Porcelana, Dromeas, ΕΚΟ, ΟΙΚΟΔΟΜΗ και Μύλοι Χαλκιδικής σε διάφορα σημεία επάνω στη φανέλα!

Αριστερά ο Αργεντίνος Κάμπορα. Δεξιά ο Βραζιλιάνος Νέττο.

Η μαύρη εκδοχή της βασικής φανέλας, φορέθηκε σε αρκετές περιπτώσεις, περίπου στο ένα τρίτο των αγωνιστικών υποχρεώσεων.

Χρησιμοποιήθηκαν επίσης το "μελισσάκι" και η μαύρη με την κίτρινη ρίγα, αλλά μόνο από μία φορά, σε αγώνες κυπέλλου.

Ο Ουρουγουανός "Λόκο" Αμπρέου.

2009, Πανηγυρισμοί των παικτών μας.

Ο Γαλλο-τυνήσιος Ναφτί.

Δύο από τους καλύτερους Έλληνες παίκτες το 2010-11, ο Λαζαρίδης και ο Πρίττας πανηγυρίζουν ίσως την σπουδαιότερη νίκη που έκανε ο Άρης ποτέ, επί της Ατλέτικο στην Μαδρίτη.

2010, οι φανέλες στην μπουτίκ.

Ο Ισπανός επιθετικός, Χαβίτο.

Η βασική φανέλα της σεζόν με μαύρο οριζόντιο σχέδιο στο στήθος και στο κάτω μέρος. Το V στον λαιμό είναι δίχρωμο. Διαφήμιση, αρχικά Good.gr και αμέσως μετά το Kino του ΟΠΑΠ. Με εθνόσημο στο κέντρο στα ευρωπαϊκά ματς. Στο μανίκι δεξιά το σήμα της Σούπερ Λίγκα.

Η σύνθεση της μεγάλης νίκης στην Μαδρίτη επί της Ατλέτικο.

Η κόκκινη έκδοση της πρώτης φανέλας, χρησιμοποιήθηκε σαν τρίτη σε αρκετά παιχνίδια στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη. Όταν μετά από οδηγία της Σούπερ Λίγκας προβλήθηκε μήνυμα κοινωνικού περιεχομένου στις τρίτες φανέλες, επιλέχθηκε ξανά ο σύλλογος ΛΑΜΨΗ.

Η σύνθεση στην εκτός έδρας αναμέτρηση με τη Ρόζεμποργκ.

Η μαύρη έκδοση ήταν ουσιαστικά η δεύτερη φανέλα του Άρη για την περίοδο αυτή. Φορέθηκε σε αρκετά παιχνίδια της περιόδου, σε Ελλάδα και Ευρώπη.

Πανηγυρισμοί κάποιας από τις επιτυχίες της σεζόν.

Το σήμα της Europa League έμπαινε στο δεξί μανίκι της φανέλας στα ευρωπαϊκά ματς.

Το ρόστερ της χρονιάς υπό την τεχνική ηγεσία του Κούπερ.

Την ομάδα ντύνει η αμερικάνικη εταιρία Under Armour.

173

Η βασική φανέλα της χρονιάς. Μαύρες κάθετες ρίγες που διακόπτονται στο επάνω δεξί μέρος από μία διαγώνια γραμμή. Διαφήμιση Kino στο στήθος, ενώ και στα μανίκια υπάρχουν οι χορηγοί Kaoil και Μαρμούρης.

Όμιλος παικτών πανηγυρίζει επιτυχία του Βραζιλιάνου Νέττο.

174

Η δεύτερη, μαύρη, διακρίνεται από μία διαγώνια λωρίδα στο πάνω μέρος της. Στο κέντρο των φανέλων της σεζόν υπάρχει το εθνόσημο της ΕΠΟ. Η μαύρη φορέθηκε λιγότερο.

Ο Μεξικανός Νέρι Καστίγιο και ο Αργεντίνος Χαβιέρ Ούμπιντες.

175

Εντυπωσιακή λιλά εκδοχή του μαύρου τύπου. Η διαγώνια λωρίδα είναι φωσφοριζέ. Φορέθηκε σε πολύ λίγες περιπτώσεις.

Παίκτες του Άρη πανηγυρίζουν μία επιτυχία.

Το ρόστερ της ομάδας στην επίσημη φωτογράφιση το καλοκαίρι του 2011.

Η βασική φανέλα της σεζόν, ολοκίτρινη με μαύρα οριζόντια σχέδια σε μορφή πολεμίστρων κάστρου. Από τον λαιμό μέχρι τα μανίκια υπάρχει μαύρη ρίγα. Διαφήμιση και πάλι το Kino του ΟΠΑΠ, ενώ στο αριστερό μανίκι η Kaoil. Με το εθνόσημο και το σήμα της Σούπερ Λίγκα στα γνωστά σημεία.

Ο Πορτογάλος Νούνο Κοέλιο και ο Ανδρέας Τάτος.

Η μαύρη εκδοχή που αγαπήθηκε αρκετά από παίκτες και κόσμο. Τα σχέδια με τις πολεμίστρες χωρίζουν τη φανέλα σε γκρι και μαύρους τομείς με εντυπωσιακό αποτέλεσμα. Φορέθηκε αρκετά. Στο σημείο της κλείδας τυπώθηκε το μήνυμα για τα 100 χρόνια της απελευθέρωσης της Θεσσαλονίκης.

Κατά την παρουσίαση των φανέλων της ομάδας.

Το σχέδιο με τη διαγώνια λωρίδα στο στήθος της περασμένης χρονιάς, έδωσε την τρίτη φανέλα της σεζόν. Σε καροτί χρώμα, φορέθηκε σε λίγες μόνο περιπτώσεις.

Ο πρώτος σκόρερ της σεζόν, Ισπανός Αγκάνθο, έχει μόλις σκοράρει κατά της ΑΕΚ στο ΟΑΚΑ.

Η καλοκαιρινή πρώτη φωτογράφιση του ρόστερ.

179

Απλή κίτρινη φανέλα με μαύρο λαιμό και μαύρες διακεκομμένες κάθετες ρίγες στα μανίκια. Το μόνο που θυμίζει τα 100 χρόνια είναι η στάμπα πάνω από το σήμα του Άρη. Η διαφήμιση του ΟΠΑΠ είναι Τζόκερ. Στο κάτω δεξί μέρος, στο πλάι υπάρχει το σήμα του Αναπαυόμενου Άρη. Υπήρξε η βασική φανέλα της σεζόν.

Έτσι προωθήθηκε η βασική φανέλα από τα εμπορικά τμήματα της ΠΑΕ.

177Β

Άρεσε κατά το 2012-13 και χρησιμοποιήθηκε ξανά. Η μαύρη-γκρι φορέθηκε σε αρκετά από τα παιχνίδια της σεζόν. Ψηλά στο ύψος της κλείδας υπάρχουν σε στάμπα το "1914" και "2014".

Σύνθεση το 2013.

180

Η ιταλική Macron συμφώνησε αρχικά να ντύνει τον Άρη. Στο πρώτο φιλικό η ομάδα εμφανίστηκε με την κλασική ριγέ. (Πέντε κάθετες μαύρες ρίγες στο σώμα και από δύο στα μανίκια). Όταν όμως αποφασίστηκε η συμμετοχή στη Γ' κατηγορία, η συμφωνία με τη Macron ακυρώθηκε.

Η σύνθεση της ομάδας στο μοναδικό φιλικό του καλοκαιριού. Η ίδια φανέλα φορέθηκε και στα πρώτα ματς του πρωταθλήματος.

181

Επιστροφή στο ερασιτεχνισμό. Η νέα φανέλα της σεζόν είναι της Σταμπομάνια, μαγαζί με στάμπες που ανέλαβε να εξοπλίσει την ομάδα με στολές για τη συνέχεια της σεζόν. Η κίτρινη φανέλα είναι απομίμηση παλιού μοντέλου της Adidas. Στο μέσο της φανέλας η διαφήμιση Swedish Security Systems.

Παίκτες της ομάδας πανηγυρίζουν φετινή επιτυχία.

Μετά από πολλούς μήνες καθυστέρησης, παρουσιάστηκε από τη διοίκηση η επετειακή φανέλα. Πρόκειται για μία φανέλα της Σταμπομάνια στην οποία παρουσιάζονται στοιχεία της ιστορίας του Άρη. Το μπροστά μέρος έχει έξι μαύρες κάθετες ρίγες που διακόπτονται στο κάτω μέρος από μια απεικόνιση της ομάδας του 1928. Τα μανίκια είναι μαύρα με κίτρινες καταλήξεις, ενώ στο αριστερά υπάρχει το παλιό σήμα του συλλόγου. Το νέο σήμα βρίσκεται στο κέντρο του στή θους ανάμεσα σε δάφνες. Το πίσω μέρος καλύπτεται από τη φιγούρα του αναπαυόμενου θεού του πολέμου, ενώ το νούμερο βρίσκεται ανάμεσα σε δάφνες και πάλι. Βλέπουμε και πάλι αναφορά στο 1914 (χαμηλά), αλλά και το1914-2014 στην πλάτη.

Η επίσημη φωτογράφιση με την επετειακή φανέλα.

Αυτές είναι οι διάφορες μορφές που πήρε κατά την μακρόχρονη πορεία των εκατό τελευταίων χρόνων η φανέλα του ιστορικού Άρη. Η πορεία αυτή πέρασε από μεγάλες επιτυχίες αλλά και αποτυχίες. Η φανέλα του Άρη πάντως, παρά τις αντιξοότητες και τις δύσκολες στιγμές που περνάει η ομάδα ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, έχει παραμείνει αντικείμενο λατρείας για τον απλό οπαδό.

Μέσα στους αγωνιστικούς χώρους όμως, η επαγγελματοποίηση έχει εξασθενίσει τη λάμψη αυτή που έδινε στο ποδόσφαιρο ο αγνός ερασιτεχνισμός, και απομάκρυνε τους παίκτες από την αυθεντική λατρεία των συμβόλων της ομάδας τους, πράγμα αδιανόητο για τους ποδοσφαιριστές της ρομαντικής - ερασιτεχνικής εποχής του ποδοσφαίρου. Σε μια εποχή που οι παίκτες-σημαίες τείνουν να εξαφανιστούν, η ευχή μας είναι ο Άρης να μη σταματήσει να επανδρώνεται από παίκτες που να ματώνουν και να πονάνε για τη φανέλα της ομάδας μας. Για τη φανέλα του Άρη!

Αυτή ήταν η ιστορία μίας φανέλας που λατρέψαμε και θα συνεχίσουμε να λατρεύουμε κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες, κάτω από χαρές αλλά και από λύπες...

1970, ο μεγάλος Αλέκος Αλεξιάδης, αδάμαστος, ακόμη και όταν του σκίζουν τη φανέλα!

ΤΙΜΗ 30€

ARIS.RE